

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

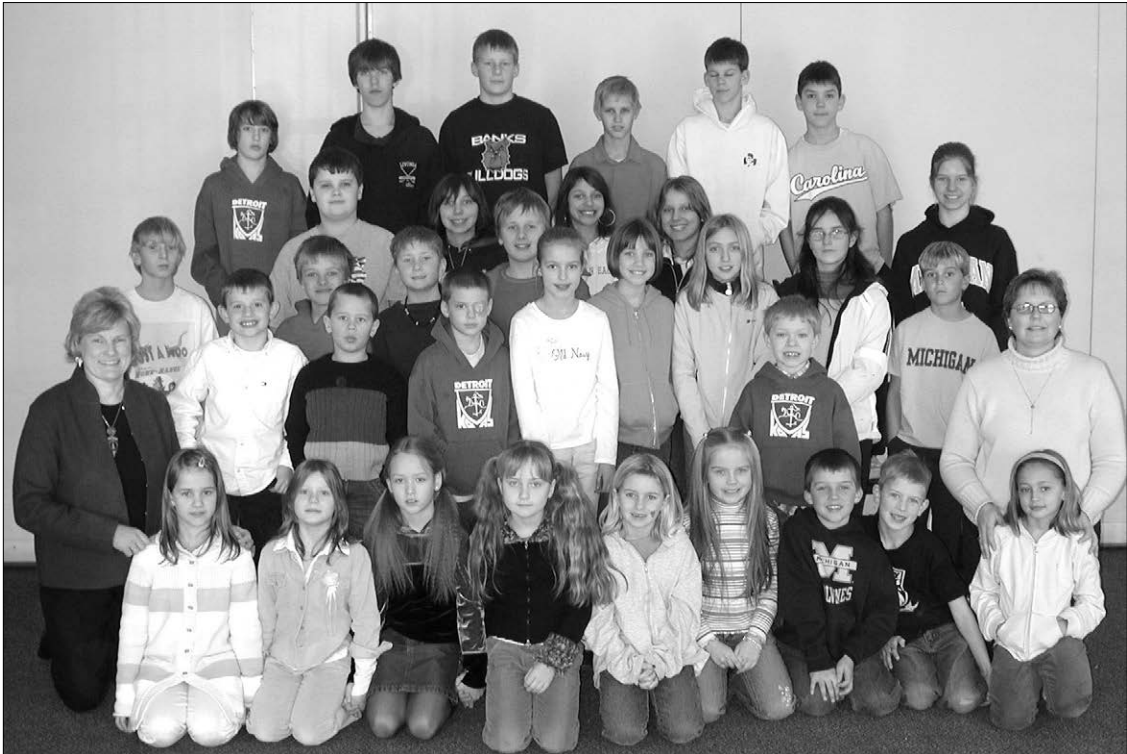
Nr. 25 (2936) 2006 JUNE - BIRŽELIS 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

LTSR virstant “Ostlandu”

Šiomet minėtina dar viena birželinė sukaktis – tai 1941 metų birželio 22-23 dienų sukilimas, nuo kurio prabėgo jau 65 metai. Ne visi praeities tyrinėtojai sutaria dėl to istorinio įvykio reikšmės ar pavadinimo. Tačiau niekas neginčija, kad buvo griebtasi ginklo panikos ištiktuosius raudonarmiečius palydint.

1940 M. birželio 15 d. papildomų, kiekiais neberibojamų Sovietų Sąjungos karinių įgulų įsileidimas, Lietuvos vyriausybei iš tokios nuolaidos sovietams dar kažko tikintis, tapo paprasčiausia šalies okupacija, kuri mažai komunistų saujelei pritariant, buvo pavadinta įsijungimu į kažkokių “broliškų” socialistinių respublikų šeimą, šūkaujant visiems išdresiruotiems propagandos darbuotojams, deklamuojant posmus apie kažkokią gruzino Stalino saulę ir neregėtą iš rytų kylančią šviesą. Daugelį lietuvių šitas atviras tarškančių tankų ir šnipų spiečiais paramstytas melas bei absurdas su-purtė, sujaudino, stačiai ižeidė ir uždegė neabejotiną ryžtą kovoti. Organizuotasi įvairiais būdais, išbandytomis bei naujomis formomis. Karo veiksmai vakaruose ir Vokietijos pergalės teikė vilčių, kad gali susidaryti proga smogti okupantui ir mėginti atstatyti tai, kas kaimynų klasta prarasta. Taip ir įvyko. To meto stipriausia pagrindžio organizacija Lietuvių aktyvistų frontas (LAF) tapo kone visų lietuvių jungiamuoju veiksmu, pačią pirmą kovos dieną jau turėjusiu 50,000 aktyvių dalyvių. 1941 m. birželio 22. d. vokiečiams staiga įsiveržus į Sovietų Sąjungą, dar jiems bėkovojuant prie Kybartų, LAF vadovaujami lietuviai sukilėliai jau buvo išlaisvinę Kauną, per radiją tautai paskelbė apie nepriklausomybės atstatymą. Tuo pat buvo sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė, vadovaujama prof. Juozo Ambrazevičiaus. Vokiečiams pasiekus Kauną, jis jau buvo lietuvių rankose. Kad netrukus dingusią okupaciją pakeitė kita panaši, sukilimas dėl to niekuo dėtas. Sukilėliai ir jų sudaryta Lietuvos vyriausybė pasauliui įrodė, kad buvo užsimota atstatyti prarastą nepriklausomybę. Sukilimas, žinoma, pareikalavo gyvybių aukų, bet siekiant laisvės tai normalus reiškiny.

ISTORIJA nurodo visą eilę lietuvių sukilimų ir pralaimėjimų, bet juos reikėtų vertinti kaip įvykusius nesėkmingus mūšius, vedančius į galutinį ilgametės kovos laimėjimą. Ir čia prisimenamas sukaktuvinis sukilimas iš naujo tautoje įžiebė ryžtą kovoti toliau dėl laisvės atgavimo. Vokiškoji okupacija kovotojus nuvedė į naują pogrindį. Kova buvo tęsiama kitais būdais. Turėta vėl nemažai gyvybių aukų, susilaukta didesnės sprespaudos (universiteto uždarymas) ir naujų klastų (Vietinės rinktinės likvidavimas). Laisvės kovotojai vienodai traktavo okupantus kaip priešus, ir nuo nacių nukentėję lietuviai nepasitiko grįžtančių rusų su gėlėmis. Atvirkščiai – jie buvo pasiruošę toliau kovoti, persiorganizavę į partizanines apygardas, verbavę naujų narių bei talkininkų. Išisą dešimtmetį reikėsi kaip ginkluota jėga, kuriai išlikti jokios vilties nebebuvo, bet buvo sutvirtinta Lietuvos laisvės idėja ir pagaliau įgyvendinta. Tai sukilimų, pralaimėtų mūšių, bet nepalaužiamos kovos dvasios išdava. 1941 metų sukilimą kai kas bando sieti su nacių rasizmo vesta politika, dėl kurios žuvo tūkstančiai nekaltų buvusios nepriklausomos Lietuvos piliečių. Kas kaip į tą tragediją bežiūrėtų, sukilimas nieko bendro neturėjo su Hitlerio ideologija. Tuo metu net nežinota, kad Lietuva bus netrukus pavadinta “Ostland” vardu, ir jokios nepriklausomybės, kurią sukilėliai norėjo atstatyti, vokiečių nebebuvo. Žinoma, reikia pripažinti ir apgailėti, kad raudoniesiems bėgant ir rudiesiems ateinant būta nemažai sąmyšio, keršto bei normalesnės nuovokos praradimo. Buvo ką tik prieš savaitę nudardėję tremtinių ešelonai. Degė dar visoje šalyje išdavių įspaustos pėdos. Bet kokia teisėtarka buvo suirusi, vienokius ar kitokius jausmus tesaistė sąžinės. Todėl netikslu ir neteisinga buvusius įvykius vertinti pagal atvėsusių laikų nuotaikas ir pasikeitusius įstatymus. Birželinio sukilimo politika buvo paprasta – atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Č.S.

Detroito lietuvių šeštadieninės mokyklos mokinių choras, pasiruošęs 8-jai Dainų šventei. Vadovė R. Giedraitienė

Filadelfijos choro “Laisvė” dainininkai. Diriguoja I. Babinskienė, akompanuoja R. Rukšienė

Dainų šventei besirengiant

Pokalbis su šventės meno vadove Rita Klioriene

– Paruošti Dainų šventę – didelis darbas. Kas Jus paskatino imtis šio darbo? Ko tikėtės iš šventės?

– Turbūt pati nebūčiau sugalvojusius apsiimti šio projekto, nes ir taip apšiai užtenka darbo, kurį pradėjau 1974 m. su tuomet susikūrusiu studentų vokalinio ansambliu “Nerija”. Ne kartą buvau kviesta imtis meno vadovės pareigų. Dėl įvairių priežasčių negalėjau tų pareigų imtis. Gal, kad šeima buvo jauna, ar siūlomos sąlygos buvo kitokios negu aš įsivaizdavau. Šįkart, kai į mane kreipėsi Algimantas Gečys, pagalvojau rimčiau. Mano gyvenime buvo palankus laikas – vaikai užaugę, studijuoja ir turi savo užmojus. Turėjau savo gyvenime progą patirti dainos galią, kurią gavau per kitų žmonių pastangas, auklėjimą ir pasiaukojimą. Matau, kaip po truputį mūsų tėvai ir seneliai, tie, kurie vertino dai-

ną ir ją perdavė mums, iškeliauja amžinybėn. O mes dar nesugebėjome tos meilės dainai tinkamai perduoti sekančiai kartai.

Esu dalyvavęs koncertuose, kuriuose buvo galima labai smarkiai pajusti atlikėjų gerą valią. Paskutinis iš tokių buvo Toronte, kai kartu su “Volunge” ir Prisikėlimo parapijos vaikų chorą atlikome a.a. Jono Govėdo kūrinį jam dar esant su mumis. Visi tą gerą valią pajutom ir tiesiog plaukėm namo paveikti tų geriausių jausmų. Norėčiau, kad ir šioje šventėje visi savo asmeniškumus užmirštų ir pajustų ką galima padaryti, kai visi kartu atsistojame.

Ne vieną kartą esu pagalvojęs, kad blogi žmonės nedainuoja, nes yra neįmanoma. Pabandykite dainuoti, kai esate iškaudinti ar supykę! O jei sugebėsite tokioje būklėje prisiversti dainuoti, nebebūsime blo-

goj nuotaikoj! Žmogus turi turėti tam tikrą gėrį ir ramybę savyje, kad galėtų dainuoti. Esu galvojęs, kad noriu pradėti tokį vайų, kurio tikslas būtų pritraukti žmones, kad jie jungtųsi į choringę veiklą. Jį pavadinau *Bad people don't sing – blogi žmonės nedainuoja*. Tikiuosi, kad šventė jungs visus lietuvius, jaunos ir senus, dalyvius ir žiūrovus, kad patirsime žmonių gerą valią ir dainos galią, kai vieningai sustosime ir didžiuosimės esantys vienos tautos vaikai.

– Kaip vertinate iki šiol atliktą ruošos darbą? Ar esate juo patenkinta?

– Esu labai patenkinta atliktu darbu, ypatingai teigiamu požiūriu visų, kurie tą darbą dirba. Būtų sunku įsivaizduoti geresnę komandą. Kalbu iš visų pusių: tiek muzikiniu, tiek chorvedžiū, tiek organizaciniu požiūriu.

Nukelta į 4-ą psl.

Šiame numeryje

Dainų šventei besirengiant – 1,4 psl.
Jubiliejų metai Vasario 16-osios gimnazijoje – 2 psl.
Sukilimą prisimenant – 2,3 psl.
Ponų savivalė – 5 psl.
Arkivyskupas Reinys ir jo mokinė – 6 psl.
Įvertinti išeivių nuopelnai Lietuvos kultūrai – 8 psl.
Alės Rūtos kūrybinis kelias – 9 psl.
Stipendija dainininkei – 9 psl.
Punsko licėjui penkiasdešimt metų – 10,11 psl.
Seniausia lietuvių parapija Kanadoje – 14 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”.
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rėmėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į “TŽ” administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Jubiliejų metai Vasario 16-osios gimnazijoje

Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje mokytojai. Pirmoje eilėje iš kairės: Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, direktorius Andrius Šmitas, Bronislava Lipšienė; antroje eilėje: Emilija Meikienė, Elena Kaufmann, Bernd Kempf, Lisolette Manss, Irmela Krauter

Vasario 16-osios gimnazijoje net 8 mokytojai šiais metais švenčia garbingus jubiliejus. Ilgiausiai gimnazijoje dirbanti mokytoja yra Bronislava Lipšienė. Ji čia mokytoja nuo 1976 m. rugsėjo 1 d., išskyrus trumpas motinystės atostogas. B. Lipšienė dėsto lietuvių k. bei literatūrą ir ruošia mokinius abitūros egzaminams. Ji yra dirbusi bendrabutyje auklėtoja ir šalia lietuvių k. dar yra dėščiusi Lietuvos istoriją, geografiją, o dabar mažiukams dėsto ir biologiją. B. Lipšienė buvo įsteigusi dainų būrelį, kuris iš pradžių norėjo tik pasidžiaugti senomis lietuvių liaudies dainomis, bet paskui buvo labai mielai kviečiamas į įvairius lietuvių ir vokiečių renginius. Ji organizavo mokinių keliones į Punksą ir vokiečių mokinių, tėvų bei mokytojų ekskursiją į Lietuvą. Ji rašinėja į lietuvišką spaudą, padeda išleisti gimnazijos Metraštį ir dalyvauja visuomeninėje veikloje. Ji kartu su savo vyru a.a. Arminu užveisė gimnazijos parke rožynus ir dabar juos globoja.

Porą savaičių vėliau nei B. Lipšienė gimnazijoje pradėjo dirbti Marytė Dambriūnaitė. Taigi ir ji švenčia 32 metų darbo jubiliejų. Ji į gimnaziją atvyko iš Amerikos “tik vie-

neriems metams”, bet apsigalvojo kitaip. Ištekęs už Andriaus Šmito ir liko gimnazijoje. Ir ji trumpam išėjo motinystės atostogų, pagimdžiusi dvi dukras, bet ir tos pertraukos metu ji vadovavo gimnazijos ateitininkams, kurių veiklą ji atgaivino atvykusi į gimnaziją ir kuriuos ji ligšiol globoja. Jos rūpesčiu kasmet vyko ateitininkų talentų vakarai, ekskursijos, buvo leidžiamas laikraštėlis ir vyko ateitininkų suvažiavimai. M. Dambriūnaitė-Šmitienė ilgus metus mokė tautinių šokių ir vadovavo jaunesniųjų bei vyresniųjų šokių grupėms.

Ji paruošė gimnazijos šokėjus Pasaulio lietuvių šokių šventei Čikagoje 1992 m., o taip pat Dainų ir šokių šventėms Vilniuje 1994 ir 1998 metais. Marytė dėsto anglų k., bet jai teko dėstyti ir lietuvių k., biologiją, sportą ir Amerikos istoriją. Ji buvo auklėtoja ir mergaičių bendrabučio vedėja. Ją visuomet matome su foto aparatu, ypač per įvairius renginius. Jos nuotraukos ir korespondencijos informuoja įvairių lietuviškų laikraščių, ypač *Pasaulio lietuvių*, skaitytojus apie gimnazijos ir čia gyvenančių lietuvių veiklą.

Nukelta į 12-tą psl.

Sukilimą prisimenant

65-osioms birželio sukilimo metinėms

VALERIJA VAITKEVIČIŪTĖ

Ne vieną sukilimo dalyvį to meto spauda vadino drąsuoliais, narsuoliais, nes jų pavardžių nežinojo, žinojo tik jų žygdarbius. Man tada ėjo 13-ti metai, parašysiu ką prisimenu.

1941.VI.22, sekmadienį, prasidėjus karui, Kaune iš Maisto g., esančios prie pat aerodromo, kur atsidūrėme bėgdamos nuo tremties, ėjome į Mickevičiaus g. pas Matulius (Matulevičius). Jų namų, buvusių priešais Karininkų ramovę, nėra nė žymės. Radome tik Kazį Matulį – sūnų, inžinierių, baigusį mokslus Čekoslovakijoje. Leidinyje *Lietuvos gyventojų genocidas*, 1 t. (1939-1941), 1992, psl. 413, rašoma: “Matulis Kazys, doc., Kaunas. Žuvo 1941.VI.25-26 sukilimo metu. SAR”. (SAR- Žmonių atsiųsti sąrašai.) Kituose leidiniuose jis neminimas.

K. Matulio tėvai jau buvo ištremti: “Matulis Antanas, Motiejus, 67 m., tarnaut., Kaunas; repr. 1941 – tremtis (Altajaus kr.); repr. 1942 – tremtis, Tit Ary, Bulūno r. (Jakutija), ten žuvo 1953, KER VRM SAR ANK.” (KER - L. Kerulio sudarytas “išvežtųjų lietuvių sąrašas”, Chicago, 1981; VRM – Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos ir valstybinio archyvo sąrašai; ANK – Nukentėjusiųjų asmenų arba jų artimųjų užpildytos anketos, laiškai). “Žmona Matulienė-Batlingaitė, Juozo, 59 m. n. šeim., Kaunas; repr. 1941 – tremtis (Altajaus kr.); repr. 1942 – tremtis, Tit Ary, Bulūno r. (Jakutija), ten žuvo 1943. KER VRM ANK *Lietuvos gyventojų genocidas*, 1 t. (1939-1941), 1992, psl. 413”.

Pas Matulius gyvenusią Matulienės sesers dukrą Marytę Plečkaitytę, 1941.VI.23 einančią į darbą – Kauno centrinį paštą, grąžino sargybinis, pasakęs, jog paštas užimtas. Tai patvirtina ir to meto spauda – birželio 23 d.: TTSt (Telegrafo telefono stotis – V.V.) viršininkas įspėjo visus pašto ir telegrafo tarnautojus, kad iš pastatų pasišalintų, nes netrukus TT stotis, Centrinis paštas ir Pašto valdybos rūmai gali sprogti... –

Į laisvę 1941. VII.2. Štai sužinojęs iš grįžusios namo Marytės, K. Matulis išskubėjo gelbėti Pašto rūmų. Toliau šiame laikraštyje rašoma: “...keturi drąsuoliai, rizikuodami gyvybėmis, išlandžiojo visus pastato rūsius, nukapojo įtartinus laidus ir tokiu būdu išgelbėjo TT stotį ir Centrinį paštą...” Taigi vienas tų drąsuolių – K. Matulis, čia, matyt, nenukentėjo.

Birželio 25 d. K. Matulį, mirtinai sužalotą, merdintį, be sąmonės parvilkio į namus du draugai ir, ničnieko nepasakę, išskubėjo, o mes apstulbusios nesugebėjome paklausti, kur jį ištiko nelaimė. Jis mirė mūsų akivaizdoje. Pašarvojo K. Matulį tėvų namuose, palaidojo Kauno kapinėse, Vytauto pr. netoli Dariaus ir Girėno mauzoliejaus. Jam pastatytame tamsaus marmuro paminkle buvo iškalta: Kazys Matulevičius (ne Matulis). Prie jo kapo dar nesunaikintose kapinėse augo gluosnis.

Mums bebūnant Matulį namuose, 1941.VI.23 atėjo Aleksandras Opackis, Lietuvos karo aviatorius (Valerijos Vaitkevičienės jauniausias brolis). Mūsų akivaizdoje išsivalė revolverį ir, pasakęs “man laikas”, išėjo.

Po kelių dienų ėjome į Maisto g. Užlipusios laiptais į Linksmakalnį, dešinėje pusėje griovyje (vasara buvo labai karšta, žemė sunkiai įkasama) pamatėme išilgai kauburio padėtą neobliuotą 1.5 m ilgio lentą, kurioje pieštuku didelėmis raidėmis buvo užrašyta *AA Aleksandras Opackis*. Tikriausiai jis kovėsi lakūno ltn. Dženkaičio vadovaujamame sukilėlių (partizanų) būrelyje, kurio tikslas buvo užimti Aleksoto tiltą. Mat 1941.VI.23 ...lakūnas ltn. Dženkaitis (...) Aleksoto kalne, Linksmakalnyje, pradeda organizuoti partizanų būrį Aleksoto tiltui užimti. – *Į laisvę* 1941.VI.28. Apie 17-18 val. J. Dženkaičio būrį, įsitvirtinusių Linksmakalnio šlaituose, iš užpakalio puola tanketėmis ir šarvuočiais ginkluoti sovietai (...), išlipę iš šarvuočių, automati-

niais ginklais pradeda šlaite esančių partizanų apšaudymą. Per dešimt partizanų vietoje nukaunama. (...) Traukiantis vėl žuva keli partizanai. – Ten pat. Čia, matyt, ir žuvo A. Opackis. Jis – nušautas kulka dum dum, nes buvo išdraskyta pusė galvos. Karstą A. Opackio palaikams ir karstą su jo palaikais kėlėme valtimi per Nemuną. Mat 1941.VI.23 vakare raudonarmiečiai tiltą susprogdino, kai per jį žygiavo jų pačių kariuomenė. Pakeliui į kapus prie gedulingos eisenos prisijungė dar keturių sukilimo dalyvių karstai, vienas žuvusiųjų buvo V. Kudokas. Visus juos palaidojo kapinėse Vytauto pr. birželio 27 d.

A. Opackis sukilimui ėmė rengtis 1940 m. ankstyvą rudėnį, į Klaipėdą važinėjo ginklų. Jis gerai mokėjo vokiečių kalbą. Vokietmečiu Karo muziejuje kabėjo lenta, kurioje buvo surašyta žuvusiųjų sukilėlių pavardės. Pirmas lentoje buvo įrašytas iškreipta pavarde Aleksandras Apackas, o Kauno kapų sienelėje jo pavardė įrašyta irgi klaidingai – A. Apeckis. 1942 m. pavasarį mes, Širdiečių gimnazijos mokinės, kartu su viena mokytoja, sukilėlių kapus apšodindome begonijomis. Prieš tai žuvusiųjų kapus nufotografavo Jonas Venckevičius. Pateikiu tą nuotrauką (perfotografuotą). ...Vos tik Kauno radiofonas paskelbė apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, čia (Parodos kalne prie sovietų ginklų sandėlio. – V.V.) buvo siunčiami sumanesni žmonės (...), vadovaujant visai veiklai gyd. ltn. V. Zinkevičiui (=V. Zenkevičiui. – V.V.) (po karo švedų išduotas sovietams, sugrįžęs iš gulagų mirė Druskininkuose) (...) dar iki birželio 23-iosios vidurdienio ginklų sandėlis atsidūrė sukilėlių apsuptyje. – *Sukilimas 1941 m. birželio 22-28 d.d.*, 1995, psl. 44. Sudarė ir parengė Antanas Martinionis. Žinios apie Vincą Zenkevičių čia ir radijo laidoje *Iš Lietuvos istorijos*, transliuotoje 1994.VIII.11 19.15 val.

Nukelta į 3-čią psl.

Sukilėlių kapai Kauno kapinėse 1941 m.

Ntr. J. Venckevičiaus

Sukilimą...

Atkelta iš 2-ro psl.

per Lietuvos radiją (vedėjas Stasys Patackas), nevisai tiksliai. Laidoje kalbėję kiti iš Švedijos grąžinti lietuviai džiaugėsi, kad V. Zenkevičiaus gyvenimas esą susiklostęs sėkmingai. Deja...

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulko gyd. lttn. Vincui Zenkevičiui vokiečiai pasiūlė dirbti jų karo ligoninėje. V. Zenkevičius kategoriškai atsisakė. Vokiečiai jį areštavo ir kaip kalinį privertė dirbti savo ligoninėje. Kapituliuvus Vokietijai, V. Zenkevičius iš pabėgėlių lagerio pateko į Švediją. Švedų grąžintas į Lietuvą, turėjęs 5-erių metų neliečiamumo garantiją, buvo Marijampolės ligoninės vyr. gydytoju. Jį ir dar vieną gydytoją moterį, rodos 1948 m., išsiuntė į Maskvą specializuotis. Juodu vakare ėję iš teatro. Prie gydytojos ėmęs rigzti kažkoks vyriškis. V. Zenkevičius moterį užstojęs. Pasirodo, tas vyriškis buvęs kagėbistas. Tik grįžusį į Marijampolę V. Zenkevičių prokuroras Svirskis areštavo, darė kratą, rado trispalvę. Išsiuntė jį į Vilniaus KGB rūmus Gedimino pr. (aš, baigusi Marijampolės mergaičių gimnaziją, 1948-49 m. buvau Vilniaus un-to I k. studentė). V. Zenkevičiaus sesuo Kisielienė laišku prašė mane surasti jos brolių. Tvarka buvo tokia: Vilniuje KGB rūmų rūsyje paduodavai pareiškimą, kad tokiam ir tokiam kaliniui nori perduoti 25 rb. Jei tavo pareiškimą atnešdavo pasirašytą kalinio, tai sužinodavai kur jis sėdi. Deja, tų pinigų V. Zenkevičius nė karto negavo.

Kai V. Zenkevičių nuteisė, gavau kvietimą į KGB rūmus. Ko kviečia, nežinojau. Durs iš prospekto pusės visada būdavo užrakintos. Įeiti reikėdavo pro rūšį Pamėnkalnio gatvėje. Budintis mane nuvedė kabinetan II aukšte, į kurį buvo vienintelės durys. Visos kabineto sienos ir grindys išmuštos storu raudonu kiliminiu apmušalu. Už rašomojo stalo sėdėjo juodo gymio kagėbistas, kėdė man – stalo gale. Jis liepė palaukti V. Zenkevičiaus daiktų, kurie buvo paimti per kratą ir kuriuos kalinys patikėjo man, nes vežtis

Sukilėliai Kauno gatvėse 1941 m. Ntr. Lietuvos istorijos vaizdai

į Sibirą neleido. Staiga verčiasi grindų kilimas ir pro angą išlindęs kagėbistas su daiktais demoniškai nusikvatoja. Gražino *Rusų-lietuvių kalbų žodyną* ir nešiojamąjį švirksną. Trispalvės negražino.

Nuėjau į kitus KGB rūmus sužinoti, už ką nuteisė V. Zenkevičių. Didžiulis priimamasis, jame irgi vienintelis rašomasis stalas, už jo moteris, liepusi man sustoti viduryje priimamojo (jie visi bijojo diversijos: minimumas baldų ir jokių žmonių arti savęs). Į mano klausimą *Za čto? (Už ką?)* atsakė – *Za izmenu rodine (Už tėvynės išdavimą)*, 58-ąją statją, osuždion na 25 let (58-tas straipsnis, nuteistas 25-eriems metams). *Čto, vam plocho? (Ką, jums bloga?)*. Pasakiau *Niet (Ne)* ir išėjau.

Neturėjęs teisės susirašinėti maždaug po 9-erių metų grįžęs iš tremties V. Zenkevičius susirado mane Aspirantų bendrabutyje (Vilnius, Gedimino pr.). Pasibeldė, atidariau duris, atpažinau. Bet tai buvo nebe tas V. Zenkevičius, o senas, sulinkęs, suvargęs vyriškis. Matyt, todėl aš pirmiausia paklausiau: *Daktare, kur Jūsų ūgis?* Jis ištiesė man ranką. Delne styrojo didžiulis kaulas nuo kirvio atatrakos. Papasakojo įsimintinų dalykų. Tardytojas KGB rūmų rūsyje jį įkišo nuogą į “spintą”, kurioje galėjo tik stovėti. Ant vieno peties lašėjo šaltas vanduo. Išlaikė 3 paras... Nuteistą perkėlė į Paskirstymo punktą (Vilnius, Kosciuškos 12, dabar rūmai priklauso Lietuvos Muzikos akademijai), iš čia Vincą Zenkevičių ištrėmė į Omską. Čia dirbo miškuose baisiomis sąlygomis: teritorija, kurioje kalinys gali vaikščioti, nepažymėta. Jos ribas žinojo tik bokšte stovintis sargybinis. Kalinį, per-

žengusį šią nežinomą ribą, sargybinis nušaudavo. Už tai gaudavo 400 rb. premiją ir 2 savaites atostogų. Po kelerių metų V. Zenkevičius sunkiai susirgo. Jį gydžiusi gydytoja V. Zenkevičių pasiliko dirbti ligoninėje. Tai padėjo jam išgyventi. Amnestuotas, berods 1958, bet Lietuvoje apsigyventi jam neleido – išsiuntė į Gomelį (Gudija) ir tik vėliau jis persikėlė į Druskininkus, dirbo vaikų sanatorijoje “Saulutė”. Ten ir mirė 1987 m. ausies vėžiu.

1941 m. birželio sukilimo dalyvis Romas Algirdas Šatas g. 1921 m. Kaune, čia ir gyveno iki 1944 m. Kaune baigė jėzuitų gimnaziją. 1941 m. buvo Radijo technikos III kurso studentas. 1940-41 m. priklausė sukilėlių organizacijai, turėjusiai ryšį su atitinkamomis vokiečių struktūromis. Prasidėjus karui, užėmė strategiškai svarbius objektus ir išgelbėjo Kauną nuo bombardavimo. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Čia baigė Tiubingeno un-tą. Apie 1951 metus jį pasiėmė motinos brolis Vitkauskas į Ameriką. Pastoviai gyveno Hiustone (Houston) ir dirbo atomo srityje. Mirė 1997 m. Po mirties apdovanojamas Vyčio Kryžiaus ordinu. Kauno kapinėse Vytauto pr. palaidotiems sukilėliams, kurių kapais vedžijami šunys (nėra net lentelės, kad čia kapai), vienintelis pagerbimas yra Vinco Mykolaičio-Putino sukurti posmai tomis pakiliomis ir kartu tragiškais dienomis:

Gili plati duobė tarp antkapių ir kryžių, –

O esat jūs verti milžinkapio prie kelio,

Kad tiems, kurie Tėvynę ginti pasiryžę,

Per amžius žadintut kovos narsingą galią. 1941.VI.29

*Šiandien krūtinę spaudžia sopulingai,
Kas purvo liūtis sustabdys – o kas?...*

*O PARTIZANAI – Ažuolai tvirtieji,
Nenugalėti – amžiams liksit čia!..*

*Nors kulkom varpę sribai raudonieji,
Piktų judošių išdavoį slapčia...*

*DIEVE, išgirski Brolių kraujo maldą
Iš žemės gelmių brangios LIETUVOS!*

*Girdis, kaip vieną giesmę upės alda:
“MARIJA Aušros Vartų, globok mus”!*

*Ak, DIDVYRIAI, šventieji PARTIZANAI,
JŪS nesudegę kančių aukuruos...*

*JUMS amžiais degs žvaigždelių milijonai,
O girių paukščiai Re-kvi-em giedos!..*

SOFIJA ŠVIESAITĖ,

Laisvės kovų dalyvė, 2002.X.6

SAVAITĖ LIETUVOJE

Gedulo ir vilties diena

Birželio 14 d. Lietuva minėjo 65-ąsias metines nuo pirmojo masinio nekaltų civilių gyventojųtrėmimo į netinkamas gyventi Sibiro ir Tolimosios Šiaurės Sovietų Sąjungos teritorijas 1941 m. birželio 14 d. Atmintinų dienų sąrašė įrašyta birželio 14-oji – Gedulo ir vilties diena, birželio 15-oji – Okupacijos ir genocido diena. Paminėti sovietinės okupacijos ir nekaltų gyventojų trėmimo metines Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse birželio 10 d. susirinko Laptevų jūros tremtinių brolija “Lapteviečiai”. Birželio 13 d. Parlamento galerijoje buvo atidengta Rimo Metlovo skulptūra *Sauksmas*, o birželio 14 vyko Antanto Sadecko foto paroda *Negrįžusiems iš Sibiro*. Atmintinos dienos buvo paminėtos seimo iškilmingame posėdyje. Lukiškių aikštėje prie paminklo politiniams kaliniams ir tremtiniams buvo surengtas okupacijos, genocido ir sovietmečio represijų aukų pagerbimas. Vakare buvo aukojamos Mišios Vilniaus arkikatedroje bazilikoje ir vyko religinės muzikos valanda.

Šios atmintinės dienos buvo paminėtos įvairiais kitais renginiais Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose. Minint 65-ąsias “Juodojo birželio metines, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras bei Švietimo ir mokslo ministerija birželio mėnesį šalies mokiniams rengia atvirų durų dienas Genocido aukų muziejuje. Sovietinio genocido ir teroro aukomis 1940-1958 metais tapo kas trečias Lietuvos gyventojas.

Parduota “Mažeikių nafta”

Birželio 9 d. Vilniuje laikinasis ūkio ministeris Kęstutis Daukšys pasirašė sutartį, pagal kurias Lietuvos naftos įmonės savininke taps Lenkijos naftos bendrovė “PKN Orlen”. Ji perka beveik 31% “Mažeikių naftos” akcijų. Galutinai sandomi tikimasi baigti iki rugsėjo pabaigos, kada vyriausybė už tas akcijas gaus 2.3 milijonus litų.

“PKN Orlen”, įsigijęs kontrolinį akcijų dalį iš Rusijos “Jukos” bei dalį akcijų iš Lietuvos vyriausybės, iš viso valdys beveik 85% Mažeikių įmonės akcijų. Bendrovė turi gauti Europos sąjungos konkurencijos tarnybos leidimą įsigyti “Mažeikių naftą”.

Susitiko su Lenkijos pareigūnu

Vilniuje birželio 12 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus susitiko su Lenkijos seimo pirmininku Marek Jurek. Pokalbio metu buvo aptarti dvišaliai klausimai, daug dėmesio skirta dvišaliams energetikos ir infrastruktūros projektams. Svečią lydėjo ir bendrovės “PKN Orlen” vadovai.

V. Adamkus pasidžiaugė konkrečių šalių bendradarbiavimu pasirašant sutartį dėl “Mažeikių naftos” pardavimo. Po šio sandomio Lenkija tampa viena didžiausių inves-

tuotojų Lietuvoje. Tačiau prezidentas atkreipė dėmesį, kad Lietuva ir Lenkija turi nebaigtų darbų, išreiškė viltį, kad bus sukurtas energetikos tinklas, sujungiantis Baltijos valstybes su Vakarų Europa. Jis siūlė “strateginės svarbos elektros tiltą” tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Siūlomas premjeras

Lietuvos seimas birželio 15 d. pradėjo svarstyti laikinojo ministerio pirmininko ir finansų ministerio, socialdemokrato Zigmanto Balčyčio kandidatūrą į premjerus, rašo DELFI. Jį pasiūlė prezidentas Valdas Adamkus. Prisistatydamas seimui Z. Balčytis teigė sieksiantis testuoti ligšiolinio ministerių kabineto darbą. Jis konkrečiai nenurodė, kurių politinių jėgų paramą savo kandidatūrai jau yra užsitikrinęs.

Z. Balčytis Vilniaus universitete įgijo ekonomisto matematiko specialybę. Sovietmečiu dirbo maisto pramonės ministerijoje, komjaunimo organizacijoje, kelerius metus buvo Lietuvos valstybinės filharmonijos direktoriaus pavaduotojas, profesinių sąjungų reikalų valdytojas ir Mokytojų centro direktorius. Atkūrus nepriklausomybę jis vadovavo Vilniaus asfaltbetonio gamyklai, dirbo Vilniaus apskrities valdytoju pavaduotoju, bendrovės “Lithun” generalinio direktoriaus pavaduotoju. Į seimą pirmą kartą išrinktas 2000 m. rudenį, perrinktas po 4 metų.

Buriasi naujos koalicijos

Neoficialiomis žiniomis, naują valdančiąją daugumą ketinama pasiūlyti centro-kairiųjų blokui, kuriam dabar priklauso 45 parlamentarai. Norą prisijungti prie šios grupės yra išreiškę ir liberalcentristai. Bloką sudarytų 53 seimo nariai. Centro dešiniųjų partijų vadinamoji “proveržio” koalicija vienija 47 konservatorius, liberalus ir social-liberalus. Ji siūlo į ministerio pirmininko postą Tėvynės sąjungos vadovą Andrių Kubilių.

Pirks Rusijos elektrą

BNS skelbia, kad po trejų su puse metų Lietuvai prireiks rusiškos elektros energijos. Bendrovė “Lietuvos energija” tarsis su Rusijos energetikais dėl elektros importo po 2009 m., kai Ignalinos atominė elektrinė dėl Lietuvos įsipareigojimų Europos sąjungai nutrauks elektros gamybą.

Atominė elektrinė yra pagrindinė Lietuvos elektros gamintoja, tiekianti kone 80% Lietuvai reikalingos energijos. Iki 2015-2020 m. Lietuvoje norima pastatyti naują atominę elektrinę. Nuo praėjusių metų, kai neveikia pirmasis Ignalinos atominės elektrinės reaktorius, Lietuva dalį pigesinės elektros importuoja iš Estijos ir Rusijos. Elektra importuojama, kai remontui stabdomas 2-asis reaktorius. Šią vasarą 60 dienų reaktorius vėl bus sustabdytas. **RSJ**

Nenugalėti ažuolai

1941-2006 m.

Girių galingi ažuolai stovėjo

Pečius surėmę šimtmečius senus.

Taifūnams siaučiant jie nesudrebėjo, -

Priesakus vykdė protėvių šventus.

Štai Lietuvėlės sūnūs išskubėjo,

Tvirti su KRISTAUS Kryžium ant pečių.

Laisvei jaunystės žiedų negailėjo,-

Jie nepabūgo karcerių – mirčių...

Ne vieną naktį žvėrys vis riaumojo,

Perkūnais trankė į gilius sapnus...

Judošių suokalbiai medžius išklojo,

Sulaužė paukščių virpančius sparnus...

Audras ir vėtras įveikė garbingai,

Krauju nuplovę Laisvę LIETUVOS.

Atkelta iš 1-o psl.

Mano sporto treneris, Algirdas Bielskus, pasakodamas, kaip reikia numatyti, kaip ilgai gali užtrukti įgyvendinti naują idėją, ne kartą sakė: “Apskaičiuok kiek įmanoma, numatyk visus darbus ir tada tą skaičių padaugink ne iš 2, bet iš 4. Tada žinosi, kiek bus darbo”. Vis maniau, kad jis smarkiai perdeda, tačiau iš tikrųjų taip panašiai yra. Už kiekvieną atliktą darbą iš nežinios iškyla dar keli, pasaka be galo, o laiko yra vis mažiau.

– Likus mažiau negu mėnesiui iki šventės, kas labiausiai džiugina?

– Čia net nereikia galvoti kaip atsakyti! Du dalykai: JAU-NIMAS ir ŽMONĖS!

Esu savo akimis mačiusi, kaip jaunuolis, išgirdęs kaip gražiai jis gali harmonizuoti su kitais, pats iš to džiaugsmo yra nustebeš ir prašo dainą pakartoti. Reiškia, yra visas naujas būrys vaikų ir jaunuolių, kurie iki šiol nebuvo dainavę choruose, kurie dabar yra užkrėsti chorinio dainavimo magija. Jau kelintą kartą girdžiu, kad jauniemas klausia, ar šiai šventei prėjus, choras išsiskirstys, ir ragina vadovus tęsti pradėtą darbą. Kas gali daugiau džiuginti?

Dirbant šį darbą susidūriau su visa eile labai įdomių, nuširdžių žmonių. Jiems nesvarbu, kad kas nors žinotų, kiek daug jie dirba, jie nelaukia, kad kažkas jiems ant kaktos užlipdytų auksinę žvaigždę. Jie mato reikalą ir eina padėti kaip sugeba.

Chorvedžiai taip pat yra nuostabūs žmonės. Man teko aplankyti nemažai chorų, ir aš matau, kiek daug chorvedžiai turi įdėti energijos ir darbo, kad jų choras sėkmingai išmokytų visas dainas, kad dainininkai būtų motyvuoti. Kiekvienas choras turi savo sunkumų, visiems mažai laiko, bet per chorvedžių užsispyrimą ir reiklumą gaunami labai gražūs rezultatai.

– Ruošiant tokio masto renginį visada būna nenumatytų kliūčių. Ar turite didelių rūpesčių, problemų?

– Kur jų nėra? Gal sunkiausia, kad žmonės yra labai skirtingi ir dažnai turi skirtingą požiūrį į reikalus. O organizuojant tokį renginį, visi turi viską vienodai daryti. Reiškia, kas

Dainų šventei besirengiant

Vaikų choras “Varpelis” Elizabeth, NJ. adovė B. Mockienė

Niujorko lietuvių choras. Vadovė G. Bukauskienė

nors turi pasiduoti, kas nors turi nusileisti. Tai pareikalauja nemažai lankstumo. Dažnai sąlygos diktuoja, kad tenka daryti kitokius sprendimus negu būtų norėjęs. Reikia labai suprasti žmones, reikia žinoti, kada pasiduoti ir kada kovoti. Amerikiečiai sako, *You have to pick your battles*. Tų kovų yra buvę, bet džiaugiuosi, kad lig šiol visi stengiamės daryti sprendimus vadovaujantis daugumos nuomone, užmiršdami savo asmeniškų norus.

– Dainų šventei užsiregistravo daugiau kaip 50 chorų, kai

kurie iš jų susikūrė paskatinti šventės šūkio “Atsiliepk daina”. Kaip chorams sekasi įveikti didžiulį ir gan sudėtingą repertuarą?

– Kaip visur, taip ir čia. Vieni chorai jau sugeba visą savo repertuaro knygą išdainuoti nuo pradžios iki galo (kaip reikės šventėje), kiti dar turi padirbėti. Bet tikiuosi, kad iki šventės visi bus viską gerai išmokę! Ne kartą sakiau, kad grupė žmonių, ar tai choras, ar sporto komanda, yra tik tiek stipri, kiek stiprus jos silpniausias narys. Tą turi suprasti kiek-

vienas ir imtis atsakomybės kelti grupės lygį, o ne traukti žemyn.

Esu paruošusi tokią vaizdinę grafą, kurią prieš kurį laiką išsiunčiau chorams. Kiekviena daina turi savo stulpelį. Prašiau, kad chorai tuos stulpelius nupalvintų, t.y. kuo daugiau jie moka dainą, tuo daugiau nupalvina tos dainos stulpelį. Tai turi padėti vaizdžiai matyti kurias dainas gerai moka ir prie kurių dar turi padirbėti.

Taip pat Dalia Viskontienė, Darius Polikaitis ir aš esame pasidalinę chorų ir stengiamės

kuo daugiau jų aplankyti, su jais susipažinti, pažūrėti, kiek jie yra išmokę atsakyti į klausimus, pasidalinti kita reikalinga Dainų šventės informacija.

– Susidomėjimas švente labai didelis. Kaip sekasi pardavinėti šventės bilietus? Ar didžiulė salė bus pilna žiūrovų?

– Tai priklausys nuo jūsų! Jei ateisite visi, užpildysime salę! Reklama savo keliu. Organizatoriai tikrai daro viską, kas įmanoma skleidžiami žinias apie šventę. Į šios šventės šūkį *Atsiliepk daina!* jau atsiliepė organizatoriai, chorų vadovai, choristai. Dabar kviečiu VISUS JUS *ATSILIEPTI DAINA!* Žiūrovai programos metu bus kviečiami įsijungti į bendrą dainą! Bet kad galėtumėt kartu su didžiuliu 1,150 žmonių chorą ir orkestru dainuoti, turite įsigyti bilietus! Tad labai nuoširdžiai kviečiu. Manau bus tikrai įspūdinga ir visus jungianti tautos šventė!

– Jūs esate ne tik šventės meno vadovė, bet turite ir savo nuostabų chorą Klyvlando “Exultate”. Dabar ne tik ruošiatės dainų šventei, bet ir organizuojate visų keturių Klyvlando chorų koncertą, kuris įvyks gegužės 20 dieną Klyvlande. Iš kur semiatės energijos? Ar lieka laiko sau, laisvalaikiui? Ką mėgstate veikti, kai turite laisvą minutę?

– Dirbant tokį darbą gauni labai daug atpildo. Mane labai veikia ir džiugina jaunimo reakcijos. Kai jaunuolis parašo man laiškutį ir padėkoja, kad organizuoju šventę, ar kai pasako, kad jis niekad negalvojo chore dainuoti, bet chorinis dainavimas pasidarė jo mėgiamiausias užsiėmimas, kai pamatau kiek gėrio gaunasi, kai žmonės dirba ir dainuoja kartu, ku daugiau bereikia? Laisvalaikis? Atsiprašau, ką tas žodis reiškia?..

– Ko norėtumėte palinkėti visiems dainininkams, vadovams, organizatoriams, pagalbininkams žengiant paskutinius ruošos darbus?

– ISTVERMĖS! Be abejo, dabar kaip tik visi pajuntame didžiausią spaudimą. Tenka visiems retkarčiais stovėti slėnyje. Semkimės energijos vienas iš kito, kai stovime kalno viršūnėje padėkite kitiems, kuriems tuomet truputį sunkiau, kad visi galėtume džiaugtis galutiniu rezultatu – puikia švente.

O žiūrovų prašau ypatingos pagalbos. GAUSIAI DALYVAUKITE DAINŲ ŠVENTĖJE, remkite mūsų pastangas po 15 metų atgaivinti Dainų šventės tradicijas, kad dar ilgai išliktų gyva lietuviška daina išeivijoje. Ši pareiga išlaikyti mūsų tradicijas nėra vien choristų. Kiekvienas turim prisidėti kaip sugebame. Dalyvaukite Dainų šventės renginiuose, remkite finansiskai, geru žodžiu sveikinkite vietinius choristus patalpindami sveikinimą dainų šventės leidinyje. Mums reikia VISŲ pagalbos, kad ši šventė būtų sėkminga. Nepraleiskite progos prisidėti. Noriu Jus užtikrinti, kad pagalba, kad ir labai maža, yra be galo mums reikalinga ir mūsų įvertinama.

– Įsivaizduokite, kad šventė jau baigėsi... Kokia pirma mintis, kuri Jums atėjo? Kokie planai po šventės?

– Kur sakėte galiu rasti jūrą, saulę ir vėją?

Kalbėjosi –

Beata Čiurlionienė

Detroito mišrus choras “Aidas”. Vadovas R. Kasputis

Ponų savivalė

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Lietuvoje socialdemokratais, darbiečiais, liaudininkais pasivadinę buvę komunistai bei jų palikuonys, ten įsitaisę visų valdžios lygių struktūrose, turintys valdančiąją daugumą seime, vyriausybėje bei jos įstai-gose, teismuose, suvokę demokratiją (savivaldą) kaip savivalę, krečia išdaigas. Jie keliauja po egzotiškas šalis, važinėja prašmatniais automobiliais, nepelnytai gauna dideles algas, nevengia kyšių bei šešėlinio verslo. Sakytume, tegul kvailioja į valias, kol rinkėjai susivoks ne tuos išrinkę ar patys prieis liepto galą, tačiau tos ponų išdaigos apmokamos iš nuskurdintų mokesčių mokėtojų kišenės. Pinigų reikia labai labai daug, nes ponų poreikiai dideli, ir vis auga, išdaigų tik daugėja, o jas apmokėti baudžiauninkai, Lietuvos piliečiais vadinami, nebeįstengia, nes jų pajamos dešimtis ir šimtus kartų mažesnės už ponų pajamas.

Kaip ir ponams dera, jiems vadovauja didžiausios, buvusios komunistų, dabar socialdemokratine pasivadinusios, partijos pirmininkas, buvęs Lietuvos SRS Centro komiteto pirmasis sekretorius Algirdas Mykolas Brazauskas (AMB). Tikri savanaudžiai tie ponai, tačiau jie yra mūsų broliai lietuviai. Ir pats AMB yra kilęs iš šviesios lietuviškos šeimos ir, nors veidą buvo atsukęs į rusiškus rytus, leidosi stumiamas į europietiškus Vakarus; jis pasirašė Lietuvos pareiškimus stoti į NATO ir Europos sąjungą. Regis, be-

trūktų, kad jis ir jo bendrapartiečiai paminėtus baudžiauninkus laikytų savo broliais lietuviais ir jų sąskaita neišdykautų. Neminėsime į tolimesnę praeitį nuėjusių AMB išdaigų Maskvoje ar Afrikoje, nes jos labiau susijusios su jo asmeniu. Tačiau Lietuvos valstybei priklausančių milijonų vertės statinių bei žemės sklypų išpardavimas už grašius privatiems, jo partijai artimiesiems asmenims jau nėra jo asmeninis reikalas. Antai valstybei priklausantis “Draugystės” viešbutis atiteko su nuostoliu valstybei to viešbučio bufetininkei, būsimai AMB antrai žmonai. Ne be AMB žinios gražiausiame Vilniaus priemiestyje Turniškėse buvo vykdomas partijos bičiuliams naudingas, o valstybei žalingas sklypų ir pastatų verslas. Į verslo apyvertą buvo pakliuvęs net prezidento namas, be jo žinios!

Eina septyniolikti nepriklausomybės metai, o žemės reformos Lietuvoje niekaip neįstengiama užbaigti; ponai ne tik savo nuosavybę seniai atgavo, bet ir naują įgijo, o bėdžiai valstiečiai eina kryžiaus kelius, kad atgautų turėtą nuosavybę, tačiau – veltui. Tokios žemės reformos pradininkas, parodęs pavyzdį (pareiškimą pasirašę už raštingą tėvą), buvo pats šelmų šelmis AMB. Išdaigą sekė išdaiga: gražiausiose ir patogiausiose vietose privatizavę žemės sklypus, ponai juos smulkino į mažesnius, statydinosi pilaites ar vilas (tarp jų – AMB), kiti pelningai pardavinėjo. Per tokias išdaigas, sau žemės reformą įvykdę su kau-pu, daugelis ponų tapo milijonieriais. O baudžiauninkai? Bala jų – tegul bylinėjasi poniškuose teismuose. Išdaigauja ponai su mažais sklypais, išdaigauja su dideliais: supirko už grašius deramai neįvertintas žemes, miškus, tapo stambiais žemvaldžiais, dvarponiais (oi,

kaip trūko žemėtvarkininko Mykolo Krupavičiaus!). Dabar iš derlių, iš medienos ponai lobsta, vėliau galės lobti žemę pardavinėdami.

Išdaigauja ponai ne tik baudžiauninkų nuosavybės, bet ir sveikatos sąskaita. Sveikatos reformai taip pat jau eina septyniolikti metai. Deja, aiškėja, kad ji stumiasi ne į priekį, bet atgalios. Kai sveikatos min. Žilvinas Padaiga apie reformą gražbyliauja, medikai ir liginiai į neviltį puola, pasiligoję senoliai, iš menkų pensijų negalintys vaistų įpirkti, pas Abraomą prašosi. Taigi sveikatos reforma tik graboriams ir duobkasiams naudinga.

Kokie teismai buvo sovietmečiu, gerai atsimename. Teisėtvara ir teisėsauga, galima sakyti, nepasikeitė, nes teisingumo sergėtojai liko tie patys. Apie teismų reformą prabilta tik septynioliktais nepriklausomybės metais, kai įteisinamas neteisingumas, įstatymų nepaisymas ir korupcija pasiekė neleistinas ribas ir veikia tik ponų naudai. Neseniai Lietuvos gyventojai “grožėjosi”, kaip sukčiai ir melagiai aukšto rango teisėjai bandė mulkinti patį prezidentą. Ir iki šiol tie ponai išdaigininkai su valstybinėmis regelijomis tebesėdi valdiškose kėdėse! Nes jie ponai, nes jie globojami.

Neapsikentęs savivalė, prezidentas ponų kėdes pajudino, tarsi pripažinusi savo akibrokštus, atsistatydino vyriausybę. Kaip sakoma, “boba iš ratų – ratų nekrato, ir ratams geriau, ir arkliai lengviau”, tačiau ponai seime, savivaldybėse, teismuose išlieka. Juos pajudinti nėra lengva, nes tokie žingsniai mokesčių mokėtojams kainuoja milijonus, o nauji valdžių rinkimai bei skyrimai nebrandžios demokratijos šalyje, kur neišudyta ir nesuteikta pilietinė visuomenė, dažniausiai esmingai padėties nepagerina.

Knygnešys Kazys Gabriūnas iš Laukminiškių deklamavo: *Kad ne ant šio svieto, tai ant Dievo sūdo / Negalės nuslėpti nė menkiausio grūdo*. Dabartiniai ponai Dievu netiki, žemiškas “sūdas” juos globoja, todėl ir išdaigauja. Atėjo metas atsikvošėti, nes neapsikentusi ir atsikvošėjusi, suvokusi savo galią demokratiniu būdu ponus su-tramdyti, liaudis gali savo “sūdą” surengti.

KANADOS ĮVYKIAI

Lygybės problemos

Naujas provincijų paramos projektas nepriimtinas Albertos ir Ontario premjerams. Federacijos vadovų susitikime buvo pasipriešinta ministerio pirmininko S. Harper siūlymui padidinti ekonominę paramą mažiau pasiturinčioms šalies provincijoms ir teritorijoms. Tam ypač priešinasi Albertos ir Ontario provincijų vadovai. Šių abiejų provincijų indėliai į valstybės iždą didžiausi, jos tvirtina, kad būtų nuskriaustos dalinantis bendrą pelną. Provincijų vadovų susitikime nepasiekus bendro sprendimo, deramasi toliau. S. Harper ketina padidinti dabartinę 11 bln. dol. pagalbą iš federacinio iždo mažiau pasiturinčioms provincijoms ir teritorijoms.

Užsienio reikalų ministeris Jim Flaherty dalyvavo didžiųjų valstybių (G-8) finansų ministerių susitikime. Kalbėdamas su žurnalistais jis pasakė, kad Kanada pasiruošusi perimti šių valstybių specialiosios tarnybos vadovavimą. Tarnyba sukurta kovoti su tarptautiniais kriminalistais, teroristais bei jų finansiniais rėmėjais. Jim Flaherty pabrėžė, kad Kanados vyriausybė pasiruošusi pertvarkyti šalies vidaus įstatymus pagal G-8 reikalavimus ir veiksmingiau išaiškinti bandymus kurti teroristines organizacijas bei juos remiančius asmenis ar organizacijas. Po mėnesio St. Peterburge (Rusija) vyks didžiųjų 8 valstybių vadovų susitikimas.

Ministeris pirmininkas S. Harper susitiko su Toronto musulmonų bendruomenių vadovais aptarti terorizmo problemų. Prieš pora savaičių buvo sulaikyta 17 arabų kilmės asmenų, apkaltintų bandymais pasikėsinti į Kanados pareigūnų gyvybes ir visuomeninius pastatus. Daugelis šiais veiksmais apkaltintų asmenų lankė musulmonų maldyklas, jas naudojo savo propagandai. Susitikime buvo aptarta jaunimo auklėjimo, bendruomenės vaidmuo ir įtaka, atsakomybė laiku užkertant kelią bet kokioms agresyvumo apraiškoms, rasizmui. Susitikime dalyvavusių arabų bendruomenių vadovai pasmerkė bet kokius bandymus ir veiksmus, prieštaraujančius šalies įstatymams.

Kenneth Thompson, 82, turtingiausias Kanados žmogus ir dosniausias rėmėjas, staiga mirė savo įstaigoje nuo širdies atakos. Iš tėvo Roy Thompson paveldėjęs laikraščių leidybos, o vėliau ir elektroninės informatikos verslus, jis labai sėkmingai didino savo kapitalą iki 19.6 bln. dolerių (US). Kanadoje K. Thompson neabejotinai turtingiausias žmogus, o pagal *Forbes* žurnalo sąrašą, 9-asis pasaulyje. K. Thompson dalį savo turto yra atidavęs įvairiems labdaros tikslams. Jis paskyrė beveik 5 mln. dolerių Toronto filharmonijos pastatui, kuris pavadintas jo tėvo Roy Thompson vardu. Ontario meno galerijai K. Thompson yra padovanojęs 2000 vertingų meno dirbinių ir paveikslų

iš savo asmeninio rinkinio.

“Petro Canada” derasi su Rusijos didžiausia energijos verslove “Gazprom” dėl bendro verslo. Abi įmonės planuoja statyti 1.5 bln. dol. vertės skystintų dujų įmonę prie Baltijos, netoli St. Peterburgo. Iš Baltijos uosto jos būtų plukdomos talpintuvais į Šiaurės Ameriką. Rusijos energetikai atmeta kaltinimus, kad jie renkasi partnerius kanadiečius vien politiniais sumetimais. Jie tvirtina, kad kanadiečių patirtis šiaurės klimato dujotiekių statyboje ir priežiūroje naudinga Sibiro dujų gavybos pramonėje. Tuo tarpu Baltijos valstybėse girdėti protesto balsų prieš tolesnę pramoninę navigaciją šioje jūroje. Baltija neturi didelių ją atnaujinančių natūralių srovių, todėl pastebimai didėja vandens tarša.

Kaledonijos konfliktas dar nerimsta. Vietiniai Kaledonijos gyventojai indėnai užėmė statybai numatytą plotą tvirtindami, kad žemė jiems priklauso pagal paveldėjimo teisę. Indėnų blokados stabdo transportą, verslininkai patiria ekonominių nuostolių. Neišvengta ir fizinio smurto. Policija ieško nusikaltėlių, sudaužiusių kino kamerą ir sužeidusių operatorių, pasikėsinta į policininko gyvybę. Vietinius indėnus remia iš JAV atvykę gentainiai.

Jau prasidėjo rinkiminiai susitikimai su liberalų kandidatais į vadovus. 11 kandidatų yra pareiškę norą tapti liberalų partijos vadovais. Po pirmųjų savo programų pristatymų Vinipege rinkėjai palankiausi kandidatams M. Ignatieff, G. Kennedy, B. Rae. Liberalų partijos vadovas bus renkamas gruodžio mėn. Montrealyje.

David Ahenakew, buvęs pirmųjų Kanados gyventojų sambūrio vadovas, vėl pašauktas į teismą. Jis buvo apkaltintas rasizmu ir antisemitizmu po 2002 m. pasakytos kalbos. Joje indėnų vadas pateisino visas žydoms padarytas skriaudas ir koncentracijos stovyklų egzistenciją. Žydų organizacijos jį apkaltino rasizmo skleidimu. Iš jo buvo atimtas garbės kanadiečio vardas, paskirta piniginė bauda. Tačiau konstitucinių laisvių gynėjai tvirtina, kad yra pažeista teisė laisvai reikšti savo mintis. Naujasis teismas turi objektyviai svarstyti iš naujo, ar Abenakew pareiškimai buvo tik momento nuotaika, ar sąmoningas neapykantos skleidimas.

Šis pavasaris šilčiausias nuo 1948 m., kai buvo pradėti registruoti šalies klimato pasikeitimai ir stebėjimai. Kanados aplinkos apsaugos tarnyba tvirtina, kad šio pavasario vidutinė temperatūra buvo trimis laipsniais aukštesnė nei įprasta. Atšilimas jaučiamas visą šį dešimtmetį. Pagal stebėjimų įrašus, 5 pavasariai iš eilės šiltesni nei anksčiau, praejusi žiema buvo šilčiausia. Jos vidutinė temperatūra buvo beveik 4 laipsniais aukštesnė nei vidutiniškai. Gamtos apsaugos specialistai šį atšilimą sieja su didesne oro tarša. **S.K.**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Algis MEDELIS **QUEEN SYRENA TRAVEL**
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite **ALGIUI MEDELIUI** asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

MŪSŲ TĖVYNĖJE

BRANGS ŠIUOKŠLIŲ IŠVEŽIMAS

BNS žiniomis, pradėjus veikti Klaipėdos apskrityje diegiamai europietiškaai atliekų tvarkymo sistemai, pajūrio gyventojų išlaidos už šiukšlių išvežimą kitamet padidės apie 60%. Apskrities savivaldybių valdžia nustatys jų teritorijoje galiosiančią rinkliavą, kurią turės mokėti kiekvienas gyventojas ir kiekvienas juridinis asmuo. Teks mokėti apie 4.95 lito per mėnesį vienam asmeniui. Mokesčiai bus skaičiuojami pagal gyvenamąjį plotą. Pareigūnų teigimu, nemažai atskiruose namuose gyvenančių žmonių nėra pasirašę atliekų išvežimo sutarčių, šiukšlėmis atskrato pamiškėse arba jas išmeta į miestuose stovinčius talpiklius, piktnaudžiauja ir įvairios įmonės. Išlaidos tenka sąžiningai mokesčius mokantiems gyventojams. Įvedus rinkliavą, mokės kiekvienas.

GRĮŽO LAKŪNAS

Lietuvos lakūnas Tadas Blaževičius, skrisdamas su seseria Indre mokomuoju maršrutu birželio 6 d. ir užklydęs į Gudiją, buvo sugrąžinti į Lietuvą birželio 14. Gudijos teismas juos pripažino kaltais neteisėtai sienos kirtimu ir skyrė baudas po 4.5 mln. Gudijos rublių (maždaug po 5000 litų), rašo BNS-DELFI. Vilniaus apygardos prokuratūra birželio 12 d. pradėjo išteisininį tyrimą dėl šio skrydžio, pažeidžiant tarptautinių skrydžių taisykles. Lėktuvo CS-TW likimą teismas spės vėliau, tuo tarpu Rusijos naujienų agentūra "Interfax" pranešė, kad jis bus konfiskuotas. Lėktuvo savininkų – Kauno D. Liekio pilotų klubo – atstovų teigimu, lakūnas pasiklydo dėl kompasio gedimo. T. Blaževičius turi lakūno mėgėjo leidimą.

SKUNDAS KONTROLIEREI

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto narių grupė, atsižvelgdama į itin dažnus visuomeninių organizacijų, mokyklų bendruomenių nusiskundimus dėl lietuviškų mokyklų naikinimo Vilniaus rajone, kreipėsi į Lygių galimybių kontrolierę Aušrinę Burneikienę. Birželio 8 d. kreipimesi prašoma ištirti, ar Vilniaus rajono savivaldybės institucijų vykdoma švietimo politika rajono mokyklose nepažeidžia konstitucinio lygių galimybių principo suteikiant privilegijų švietimo įstaigoms, kuriose vaikų ugdymas vyksta lenkų kalba.

NAGRINĖS TRIUKŠMO ŠALTINIUS

Daugelyje Lietuvos miestų ir miestelių triukšmas yra viena svarbiausių ekologinių problemų, rašo ELTA-LGTIC. Lietuvos vyriausybė birželio 8 d. patvirtino Valstybinę triukšmo strateginio kartografavimo programą. Jos tikslas – sudaryti sąlygas, užtikrinančias aplinkos triukš-

mo duomenų apie esamus arba numatomus triukšmo atvejų pateikimą. Siekiama apsaugoti gyventojus nuo neigiamo aplinkos triukšmo poveikio. Programoje nurodoma, kurios Lietuvos savivaldybės ir kokiose ribose rengs strateginius triukšmo žemėlapius. Įgyvendinus šią programą visuomenė bus supažindinta su triukšmo lygiais jų gyvenamosiose teritorijose.

LIETUVOS RADIJUI – 80

Lietuvos radijui, seniausiai šalyje radijo stočiai, birželio 12 d. suėjo 80 metų. Iš Kauno radijo stoties 1926 m. birželio 12 d., 7 v.v. pasklido pirmieji Lietuvos radijo žodžiai. Nelikus archyvinį įrašų dėl tuomet neturėtos technikos, žinių apie pirmosios laidos turinį nėra. Teigiama, kad tuomet buvo skaitomos Lietuvos telegramų agentūros "ELTA" parengtos žinios. Pirmaisiais metais Kauno radiofono laidos trukdavo maždaug po pusantros valandos per dieną, skelbia ELTA-LGTIC. Šalia ELTOS žinių būdavo "oro spėjimai, visuomenės veikėjų paskaitos ir muzika. Lietuvos radijas atsirado maždaug tuo pačiu metu kaip ir daugumos Europos šalių transliuotojai. Tačiau per aštuonis savo gyvavimo dešimtmečius Lietuvos radijas buvo laisvas mažiau negu du dešimtmečius. Paskelbus nepriklausomybę, 1990 m. Lietuvos radijo pirmoji programa pradėta transliuoti visą parą. Sovietinei kariuomenei užgrobęs pastatus ir suniokojus įrenginius 1991 m. sausio 13 d., Lietuvos radijas vėl pradėjo transliacijas iš S. Kurnarskio gatvės tų metų gruodžio 17 d.

PAMINKLAS VALSTYBININKUI

Birželio 11 d. Vilniuje, buvusioje Vyriausybės rezidencijos vietoje, Gedimino pr. 13, atidengtas bareljefinis paminklas valstybininkui Mykolui Sleževičiui – Lietuvos antrosios vyriausybės, veikusios 1918-1919 metais, vadovui įamžinti. Renginyje dalyvavo laikinasis ministras pirmininkas Zigmantas Balčytis, seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas, istorikas – humanitarinių mokslų daktaras, Vilniaus universiteto docentas Algirdas Jakubčionis.

Paminklinio ženklų autorius – skulptorius Anicetas Vambutas, kuris laimėjo 2005 m. Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos iniciatyva paskelbtą konkursą Vilniaus dailės akademijoje. M.Sleževičius karinės ir politinės krizės laikotarpiu, sudaręs II vyriausybę, priėmė lemtingus sprendimus telkiant Lietuvos visuomenę Nepriklausomybei ginti. M. Sleževičius išlaikė demokratijos egzaminą: jis atsisakė Valstybės tarybos siūlomo diktatorinio valdymo ir diktatoriaus titulo. II Vyriausybė Lietuvos istorikų yra vadinama "išgelbėjusia Nepriklausomybę". **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Arkivyskupas Reinys ir jo mokinė

Turininga popietė Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 2006.IV.22. Iš kairės: Mindaugas Jankauskas, dr. Aldona Vasiliauskienė, ALTos Čikagos sk. pirm. Evelina Oželienė, kun. dr. Kęstutis Trimakas ir ALTos pirm. Saulius Kuprys

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Tai buvo dvasinio susikaupimo popietė, kurią rengė JAV LB Kultūros taryba, Amerikos lietuvių taryba ir Lietuvių katalikų federacija š.m. balandžio 22 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje ir paskaitininkais pakvietė dr. Aldoną Vasiliauskienę iš Lietuvos, kuri kalbėjo tema *Arkivyskupas Mečislovas Reinys: mokslo ir tikėjimo vienovė*, ir kun. dr. Kęstutį Trimaką, kalbėjusį apie Adelę Dirsytę, Sibiro maldaknygės autorę ir kankinę.

Balzeko liet. kultūros muziejuje 2006.IV.22 su pluoštu medžiagos apie arkiv. M. Reinį paskaitininkė dr. Aldona Vasiliauskienė

Ntr. Z. Degučio

Apie istorikę, visuomenininkę, kultūrininkę dr. Aldoną Vasiliauskienę būtų galima daug rašyti, bet rašinio apimtis neleidžia. Tad trumpai – ji yra išleidusi 24 monografijas, parašiusi per 60 mokslinių straipsnių ir paskelbusi arti 700 straipsnių periodinėje spaudoje. Ji yra LKMA narė, ilgus metus dirbo Vilniaus universitete, o dabar yra Šiaulių un-te kuriamo Lituaniškosios ukrainistikos studijų ir tyrimų centro vyriausia mokslo darbuotoja. Jos disertacija *Antrojo Lietuvos Statuto nuorašai kirilica (paleografija, chronologija, kodikologija)* yra išversta į ukrainiečių k. ir išleista atskira knyga, kuri buvo iškilmingai sutikta Ukrainoje. Dr. A. Vasiliauskienė yra apdovanota vienos ukrainiečių org-jos Aukso žvaigždė. Už savo atliktus darbus yra apdovanota ir kitais žymenimis. Šiais metais laimėjo *Lietuvių balso* konkurse pirmąją premiją už rašinį *Arkivyskupas Reinys: gyvenimas, veikla ir atminimo įamžinimas (faktai ir dokumentai)*.

Viešnia savo paskaitoje apie arkivysk. M. Reinį vaizdžiai su-

pažindino klausytojus su jo nueitu gyvenimo keliu, ypač pabrėždama jo suėmimą, įkalinimą, jo raštus, pamokslus, nepailstamą kovą dėl tikėjimo laisvės. Čia ketletas minčių iš jos paskaitos:

Arkivysk. M. Reinys buvo suimtas 1947.VI.12 ir 1948 m. lapkritį nuvežtas į Vladimiro kalėjimą. Jo bylos ištraukoje rašoma, kad jis buvo suimtas "už talkinimą tėvynės išdavikams, dalyvavimą antitarybinėje nacionalinėje organizacijoje ir antitarybinę agitaciją".

Bausmė turėjo baigtis 1955. VI.12, bet jo grįžimas į Lietuvą buvo nepageidaujamas. Tad reikėjo su juo susidoroti. Jis mirė kalėjime dar likus vieneriems metams ir septyniems mėnesiams iki bausmės pabaigos. Palaidotas bendrame Vladimiro kalėjimo kalinių kape. Vilniaus arkikatedroje, Kankinių koplyčios sienoje palaidota tik žemių saują, atvežta iš tų kapinių.

Jau 1919 m. M. Reinys buvo suimtas ir pusmetį išlaikytas trijuose sovietų kalėjimuose kaip įkaitas. 1940 m., būdamas Vilniaus arkivyskupu, pabrėžė sovietinės okupacijos vykdomos politikos esmę – žodžių neatitikimą darbams. Antrąjį kartą sovietams okupavus Lietuvą (1944), jis liko tvirtas ir nepalaužiamas savo įsitikinimuose ir pažiūrose. 1945-47 m. savo pamoksluose kritikavo darvinizmą, bolševikinę ideologiją. Dvasines vertybes visą gyvenimą M. Reinys plačiai skleidė pamoksluose, paskaitose, pranešimuose, raštuose tikintiesiems, straipsniuose ir moksliniuose darbuose.

M. Reinys buvo pavyzdžiu daugeliui jo aplinkos žmonių, skelbusių Lietuvos nepriklausomybę ir galėjusių ją įtvirtinti ir padaryti ją pastovia bei žinoma valstybe ne tik Europoje, bet ir pasaulyje. Valstybė tapo ekonomiškai pajėgi, nes stiprumo pamate buvo socialinis teisingumas, dvasinės vertybės.

M. Reinys mūsų tautoje iškyla kaip dvasinių turtų puoselėtojas. 1989.IV.14 vysk. Steponavičiui buvo įteiktas prašymas pradėti M. Reiniui beatifikacijos bylą. Bet prieš tai yra dar dvi, jau pradėtos beatifikacijos bylos – Barbaros Žagarietės ir kun. Alfonso Lipniūno.

Antrasis popietės paskaitininkas buvo kun. dr. Kęstutis Trimakas, psichologijos profesorius, daugelio knygų ir straipsnių autorius, pamokslininkas, ateitininkų dvasinis vadovas. Jis kalbėjo apie

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 2006.IV.22 JAV LB Kultūros t-bos pirm. Marija Remienė, vadovavusi popietės programai

Ntr. Z. Degučio

Adelę Dirsytę. Trejus metus ji buvo arkiv. M. Reinio mokinė, universitete klausė jo psichologijos-filosofijos paskaitų, nes ruošėsi būti mokytoja. A. Dirsytės gyvenimo kelias rišasi su arkiv. M. Reinio – ir ji buvo pasmerkta kalėti dėl kontrarevoliucinės veiklos, ir ji mirė – buvo sąmoningai žudoma – palaužta ir psichiškai ir fiziškai – vos likus tik porai mėnesių kalėti. Mirė 1955. IX.26.

Paskaitininkas trumpai aptarė paraleles tarp arkiv. M. Reinio ir A. Dirsytės kančių, tikėjimo ir Tėvynės meilės ugdymo bei dvasinių vertybių kėlimo žmonėse, nes ir A. Dirsytė stipriai ir guodė jaunas moksleives jau vežant į Sibirą ir palaikė jų dvasią ištrėmimo.

Meninėje dalyje negirdėtų gražių lietuviškų dainų *a cappella* padainavo į operos *Pilėnai* pastatymą dainuoti chore atvykęs muzikos studentas Mindaugas Jankauskas.

Vytautas Radžius, *Lietuvos balso* vyr. redaktorius, negalėjusiai į konkurso premijų įteikimo vakarą atvykti dr. A. Vasiliauskienei, įteikė jos laimėtą premiją, trumpai papasakojo apie buvusį konkursą ir palinkėjo dr. A. Vasiliauskienei kūrybingų metų. Po to dar žodį tarė programai vadovavusi JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė, dėkodama atlikėjams bei svečiams ir kviesdama visus apžiūrėti dr. A. Vasiliauskienės paruoštą įvairių knygų, periodikos ir nuotraukų parodėlę bei pasivašinti prie vaišių stalo. Atsilankiusiems ir atlikėjams dėkojo ir ALTos pirm. adv. Saulius Kuprys.

Sveikiname

mūsų mylimiausią Mamą

**STASĖ
PAULAITIENĖ,**

sulaukusią 90 metų "jaunumo"

2006 m. birželio 26 d.

Ilgiausių metų linki
vaikai – *dr. Dalė ir dr. Stanley
Pietak, Teresa ir Robert Woolsey,*
vaikaičiai – *Darren Woolsey,*
Sean ir Shantal Woolsey,
dr. Alexis Pietak,
provaikaičiai – *Rachel Woolsey*
ir *Patrick Woolsey*

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Savaitraštis *Londono žinios*, leidžiamas Didžiojoje Britanijoje, š.m. gegužės 30 d. laidoje išspausdino straipsnį iš tinklalapio Bernardinai.lt – *Emigranto pavėikslas Lietuvos spaudoje*. Straipsnyje apibūdinama imigrantų būklė Didžiojoje Britanijoje, kuri lieka populiariausias kraštas emigrantams, ieškančiams geresnio gyvenimo užsienyje. Manoma, kad DB gyvena apie 200,000 tautiečių, kurie išvykdami iš Lietuvos tikėjosi rasti "aukso kasyklą".

Vidutiniškai lietuvis DB uždirba apie 5,600 litų per mėnesį, išleidžia 3,600, tad gali susitaupyti tik 2,000 litų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašymu, atlikto tyrimo duomenimis, maksimalios pajamos – 10,800 litų, minimalios išlaidos – 2,200 litų.

Į anketos klausimus atsakė 1000 įvairiose Anglijos vietovėse gyvenančių ir dirbančių lietuvių. Dauguma tokių imigrantų į Angliją yra 24-29 m. lietuviai iš Alytaus, Marijampolės, Šiaulių, Panevėžio ar kaimo gyvenviečių. Iš kaimo vyksta tiek pat migrantų, kiek iš didžiųjų miestų – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos kartu paėmus. Atvyksta ir vyresnių lietuvių.

Daugiau kaip trečdalis emigravusiųjų turi vidurinį išsilavinimą (37%), vidurinį išsilavi-

nimą ir specialybę – 14%, baigusiųjų technikumus – 18%. Nebaigusiųjų vidurinio mokslo yra 10%, o įsigijusieji aukštąjį išsilavinimą sudaro penktadalį imigrantų.

Aukštesniais uždabiais gali džiaugtis tik Londone gyvenantys lietuviai. Vidutinės savaitės pajamos svyruoja nuo 200 iki 300 svarų (1 sv. = 5.05 litai), o nuo 350 iki 500 svarų uždriba tik po keliasdešimt imigrantų. Geriausiai iš apklaustos grupės uždirba kvalifikuoti darbininkai – mūrinninkai, dažytojai, staliai. Anglijos provincijoje dirbantys lietuviai dažniausiai dirba pakavimo, maisto, daržovių fabrikuose. Apklausoje nedalyvavo savo verslą sukūrę, nuolatinais apsigyvenę ir įsigiję savo būstą lietuviai.

Londone lietuviai gyvena prasčiausiuose ir pigiausiuose miesto rajonuose. Vertinant migrantų išlaidas matyti, kad daugiausia išleidžiama būsto nuomai. Pats pigiausias kainuoja 50 svarų per savaitę, yra kambarys bute, name arba vieta kambaryje vienam asmeniui, gyvenančiam kartu su kitais. Tokiu būstu naudojasi dauguma lietuvių. Už 60-70 svarų įmanoma išsinuomoti atskirą kambarį su bendra virtuve ir vonia, tualetu. Už 80-100 svarų galima išsinuomoti vadinamą "bedsit" (bedroom-sitting room), kam-

Hamilton, ON

SVEIKINAM

savo dukrą ir vaikaite

DIANĄ ŽILVYTYTĘ,

baigusią McMaster universitetą Hamiltone, ON, ir įsigijusią 5 metų garbės bakalauro "Civil Engineering & Management" laipsnį. Visus 5 metus Diana buvo įrašyta į "Deans Honor List".

Tėvas Algis, seneliai – Alina ir Kazys Žilvyčiai, Hamiltonas

barį su atvira virtuve, bet bendra vonia ir tualetu. 100 ir daugiau svarų kainuoja atvira ar atskira virtuvė bei vonia ir tualetas. Į tą kainą įskaičiuojami mokesčiai už dujas, elektrą ir vandenį.

Susisiekiama kainuoja 15-20 svarų per savaitę, mieste – mažiausiai 18 svarų. Maistas kainuoja mažiausia 25 svarus, kiti išleidžia nuo 30 iki 40 svarų, bet ne daugiau kaip 45 svarus. Lietuviškose kirpyklose paslaugos vyrams – 5-10 svarų, moterims – 20-30 svarų. (Britų kirpyklose vyrams – 20 svarų, moterims – 50 svarų.) Sveikatos patikrinimas pas britus gydytojus – 50 svarų, pas lietuvių – 20 svarų. Rimčiau susirgę lietuviai grįžta į Lietuvą gydytis.

Geriausiai sekasi lietuviams, kurie Anglijoje rado vietą savam verslui. Lietuviškuose laikraščiuose reklamuoja lietuvių kirpyklą, gydytojos kabinetas, pervežimo firma. Gerai verčiasi lietuviško maisto parduotuvės.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Peterburgo lietuviai, FL, gegužės 28 d. Lietuvių klubo popietėje paminėjo šio klubo žiniaraščio (biuletenio) *Lietuvių žinios* 30-ties metų sukaktį. Po pietų klubo pirm. L. Kynienė pakvietė A. Karnienę pakalbėti apie žiniaraščio praeitį. Prieš 30 metų, gegužės 23 d. buvo pradėtas leisti St. Peterburgo Lietuvių klubo žiniaraštis *Lietuvių žinios*, išeinantis kiekvieną mėnesį. Pradžioje tą informacinį leidinį redagavo komisija, sudėdanti iš K. Grigaičio, A. Karnienės ir dr. H. Lukaševičiaus. Laikui bėgant komisijos sudėtis keitėsi. Komisija žiniaraštį redagavo nuo 1976 iki 2004 metų. Po to iki šiol žiniaraštį redaguoja A. Karnius, talkinamas A. Karnienės. Administratorius – dr. P. Budininkas ir jo talkininkės – P. Vaškeliene ir M. Andrejauskienė. Jau nuo pat pradžios buvo nutarta skelbti Lietuvių klubo ir įvairių lietuviškų organizacijų žinias (tų organizacijų tuomet buvo arti 20). Dabartinis redaktorius A. Karnius trumpame žodyje prisiminė žiniaraščio pradžią. Jis taipgi padėkojo klubo valdybai ir administratoriui dr. P. Budininkui. Pastarasis pateikė duomenų, kiek ir kaip žiniaraštis išsiuntinėjamas prenumeratoriams. Popietė užbaigta M. Šilkaičio Lietuvos įvykių apžvalga. Po to visi televizijos ekrane matė garsios operos solistės V. Urmanos tuo metu Čikagoje vykusį koncertą.

Ispanija

Madride įvyko dokumentinių filmų festivalis. Jame dalyvavo režisieriaus Arūno Matelio dokumentinis filmas *Prieš paskrendant į Žemę*, laimėjęs pagrindinę 10,000 eurų premiją. Kitą tokią premiją laimėjo prancūzės režisierės Chantal Briet filmas *General Alimentation*. A. Matelio filmas tęsia keliones po užsienio festivalius. Jau oficialiai paskelbta, kad lietuvis režisierius įtrauktas į JAV dokumentinio kino festivalį *Silverdocs*, taipgi į Krokuvos bei Bruklino, NY, kino festivalio konkursines programas. Filmas *Prieš paskrendant į Žemę* yra lyriškas ir asketiškas kūrinys apie vaikų ligoninę ir joje gautas meilės, tikėjimo ir stiprybės pamokas.

Airija

Gyventojų surašymas šiame krašte vyks ir lietuvių kalba. Kiekvienas namų ūkis gavo surašymo lapus, kuriuos privalėjo užpildyti. Toks surašymo lapas buvo parengtas ir lietuvių kalba. Lietuvos statistikos departamento specialistai padėjo Airijos statistikos tarnybai išversti surašymo lapą. Surašymo lapas buvo pateiktas 11 kalbų: arabų, ispanų, kinų, čekų, prancūzų, latvių, lietuvių, lenkų, portugalų, rumunų ir rusų. (Atrodo, kad tiek tautybių gyvena Airijoje). Su Airijos statistikos tarnyba susitarta, kad Lietuvos statistika po surašymo gaus visą suvestinę medžiagą apie Airijoje

gyvenančius lietuvių. Šiame krašte gyventojai surašomi kas penkeri metai.

Gudija

Pelekuose, Breslaujos rajone, gegužės 13 d. įvyko Pelekų ir Vainiūnų lituanistinių mokyklų mokslo metų užbaigtuvės. Jose dalyvavo penki moksleiviai iš Ūsonių ir Zarečės lituanistinių mokyklų. Susilaukta svečių iš Lietuvos – atvyko "Vilnijos" pirm. dr. K. Garšva, Rytų Lietuvos globos bei rūpybos namų direktorius A. Radziūnas. Taipgi mokyklos šventėje dalyvavo Gudijos lietuvių bendruomenės pirm. V. Palubaidytė-Kolesnikova. Šventė pradėta Mišiomis, kurias atnašavo Miorų (Breslaujos raj.) klebonas kun. A. Petraitis. Giedojo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų bei Pelekų ir Vainiūnų lituanistinių mokyklų mokiniai, vadovaujami mokytojos A. Misiūnienės. Prieš programą atvykusius choristus iš Lietuvos šeimininkai pasitiko daina *Sveiki gyvi, sveteliai*, įteikdami jiems ir duonos kepalą bei simboliui pjūklą. Dainavo: *Atnešėm duonos "cielių bakanų" (visą kepalą), padėjom "pielų" (pjūklą), prašom pielų pagalvoti (pagalvoti), atsiptovus drąsiai kusti (kąsti) nors juodos duonos*. Aikštėje prie mokyklos koncertavo jau minėtos akademijos studentai – šoko ir dainavo. Šventei pasibaigus ir svečiams išvykus, vyko Breslaujos krašto lietuvių bendruomenės susirinkimas. Atsisakius toliau valdybai pirmininkauti Irenai Krivelienei, vietoj jos pirmininke išrinkta Irena Kumpienė iš Adomėniškės kaimo.

Kongo

Lietuva prisidės prie Europos sąjungos (ES) planuojamos karinės veiklos, kurios metu bus užtikrinamas Afrikos Konge rinkimų saugumas. Pagal ES ir Jungtinių Tautų susitarimą, Konge bus laikoma 450 europiečių karių ir maždaug 1000 karių rezervas kaimyniniuose kraštuose. Jis bus panaudotas reikalui esant. Krašto apsaugos ministerijos pranešimu, Lietuva prie minėtos karių misijos paskyrė du štabo karininkus.

Afganistanas

Lietuvos kariai, esantys Goro provincijoje, aprūpinti šarvuotais visureigiais "Humwee". Jie padengti plieno plokštėmis, o langų stiklai – neperšaujami; taipgi apginkluoti stambaus kalibro kulksvaidsiais ir granatsvaidsiais. Pasak karinės vadovybės, visureigiai padidina karių saugumą. Lietuvių prižiūrima Goro provincija palyginti yra rami, joje esą neliko sunkiosios ginkluotės, nors kai kurie vietiniai kariautojai gali turėti rusiškų granatsvaidsių. Šarvuotus visureigius amerikiečiai transporto lėktuvais atskraidino iš Lietuvos į Kabulą, krašto sostinę. Dvidešimt du apsaugos ir paramos kuopos kariai kelias dienas rengė visureigius žygiui iš Kabulo į Čagčaraną. **J.A.**

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Lougheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75%

santaupas1.00%

kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius2.35%

180 dienų indėlius2.50%

1 m. term. indėlius3.80%

2 m. term. indėlius3.80%

3 m. term. indėlius3.85%

4 m. term. indėlius3.85%

5 m. term. indėlius4.20%

RRSP ir RRIF

(Variable)1.00%

1 m. ind.3.80%

2 m. ind.3.80%

3 m. ind.3.85%

4 m. ind.3.85%

5 m. ind.4.20%

PASKOLAS

Asmenines nuo6.25%

nekiln. turto 1 m.6.25%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

Ivertinti išeivių nuopelnai Lietuvos kultūrai

Mokslinė konferencija “Kultūrinė emigracija” Vilniuje pagerbtos dailininko Antano Tamošaičio gimimo 100-sios metinės, prisiminti lietuvių dailininkų išeivijoje nuveikti darbai

LIJANA ŠATAVIČIŪTĖ

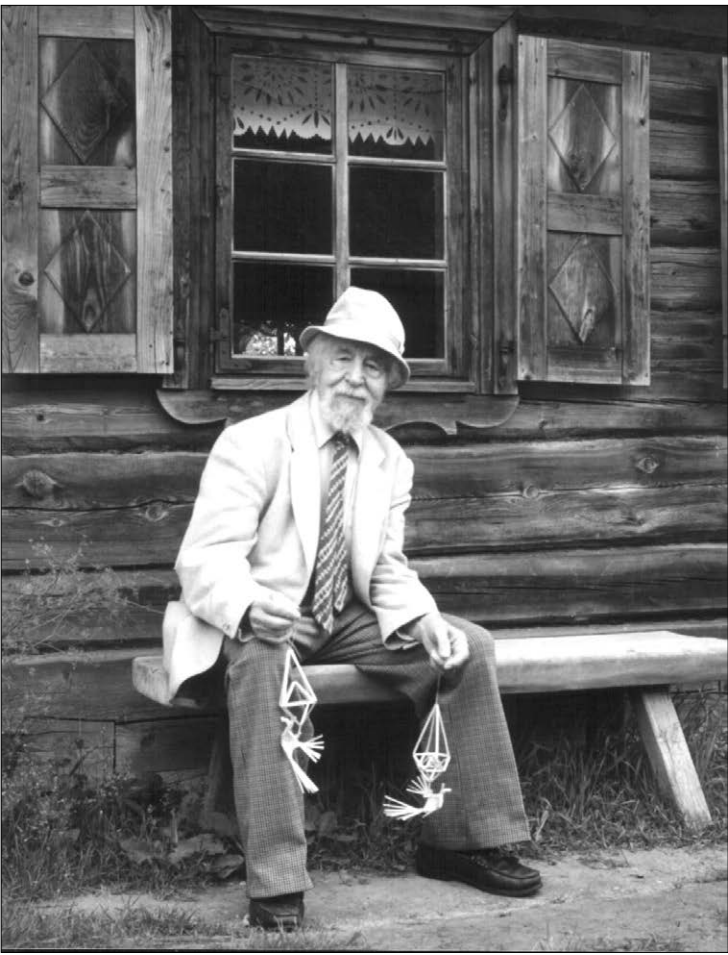
Gegužės 18 dieną Vilniuje, Anastazijos ir Antano Tamošaičių galerijoje “Židinys”, surengta mokslinė konferencija *Kultūrinė emigracija. Istorinės patirtys ir aktualijos*, skirta dailininkų Antano Tamošaičio ir Viktoro Petravičiaus šimtosioms gimimo metinėms. Konferenciją organizavo Vilniaus dailės akademijos Dailėtyros institutas ir galerija “Židinys”. Pasibaigus konferencijai, po pietų, buvo pagerbtas Antanas Tamošaitis.

Mokslininkai iš Vilniaus, Kauno ir Šiaulių savo pranešimuose nušvietė išeivijos dailininkų – A. Tamošaičio, V. Petravičiaus, Kazio Varnelio, Miko Šileikio, Prano Gailiaus, Algimanto Kezio ir Prano Domšaičio kūrybą bei kultūrinę

veiklą. Prof. Vytenis Rimkus pateikė naujų faktų apie Sibiro tremtinių ir kalinių kūrybą. Dr. Dalia Ramonienė pristatė po Antrojo pasaulinio karo Freiburge (prancūzų zona Vokietijoje) veikusio Lietuvių dailės instituto kultūrinę veiklą, o dr. Dalia Kuizininė apibendrino tautinio savitumo ieškojimus įvairių laikotarpių išeivių literatūroje.

Konferencijoje, dedikuotoje A. Tamošaičio ir V. Petravičiaus 100-sioms gimimo metinėms, išskirtinis dėmesys buvo skirtas šimtamečiams jubiliatams. Menotyrininkė Lijana Natalevičienė dailininko A. Tamošaičio gyvenimo kelio pavyzdžiu ryškino kultūrinės emigracijos patirtį lietuvių kultūros istorijoje. Jauna mokslininkė Rasa Januškevičiūtė, kalbėdama apie V. Petravičiaus indėlį į lietuvių grafiką, pabrėžė jo kūrybos įtaką šiuolaikiam lietuvių knygos menui.

Diskusijose buvo pabrėžta, kad po nepriklausomybės atkūrimo pasirodžiusios kelios monografijos apie išeivijos kultūros veikėjus ir surengtos emigrantų dailės kūrinių parodos neišsprendė visų išeivijos kultūrinio palikimo tyrinėjimo problemų. Visam laikui į Lietuvą grįžę A. Tamošaičio, Kazimiero Zoromskio, Vytauto Kazimiero Jonyno, Kazio Varnelio, Janinos Marks-Monku-

Antanas Tamošaitis Rumšiškių liaudies buities muziejuje. 1993 m. dailininkas į tėvynę atvyko pirmą kartą po 50 metų gyvenimo išeivijoje

A. Tamošaičio piešinys

Konferencijos pradžia. Sveikina Vilniaus dailės akademijos prof. Arvydas Šaltenis

tės darbai, jų atidarytos galerijos, sugrįžę dailės rinkiniai prašyte prašosi įvertinimo, išeivių nuveiktų darbų įterpimo į Lie-

tuvos kultūrą. Tuo tarpu čia, tėvynėje, dar ir dabar neretai egzistuoja priešprieša tarp Lietuvoje ir už jos ribų gyvenančių tautiečių, nors emigracijoje kuriantys lietuviai nepasimeta tarp svetimų, visomis išgalėmis siekia pabrėžti savo etninę tapatybę.

Konferencijos antroji dalis buvo skirta A. Tamošaičio pagerbimui. “Židinio” galerijoje audžiančios poetės Bronės Staskonytės eilėmis, skirtomis dailininko šimtmečiui, į susirinkusius kreipėsi Tamošaičių galerijos vedėja Laimutė Lukoševičienė:

*Iš Suvalkijos lygumų nubėga kelias,
Pavirsdamas punktyrais debesų,
Link tolimo svajingo
Montrealio,
Kanados upių, ežerų melsvų.
Nubėgęs stabteli prie Kingstono kalvoto –*

*Lietuviška sodyba prieš akis:
Langinėm išpuoštom, su žirgeliu ant stogo –
Į vidų šeimininkai paprašys.*

Deja, šeimininkai, jau nepaprašys užėti vidun. Jie abu atgulė amžino poilsio Vilniuje, jaukioje Antakalnio kapinių kalvelėje. Anastazijos Tamošaitienės palaikai buvo atvežti iš Kanados ir perlaidoti 2003 m. vasarą. Antanas Tamošaitis paliko šį pasaulį beveik prieš metus, likus pusmečiui iki garbingo šimtmečio jubiliejaus.

Susirinkusieji buvo pakviesti pažūrėti dokumentinių filmų apie lietuvių tekstilės patriarchą. Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Romas Vaštokas 1993 m. įamžino pirmą A. Tamošaičio viešnagę Lietuvoje po penkiasdešimt emigracijoje praleistų metų. Kino juostoje sekėme, kaip dailininkas lankosi Lietuvos valstybiniame muziejuje, pasakoja apie savo gyvenimo posūkius ir kūrybos ieškojimus. Tamošaičių galerijos vedėja L. Lukoševičienė pristatė kartu su vyru Alvydu 1989 m. kino juostoje nufilmuotą savo viešnagę Tamošaičių namuose Kingstone.

Mintimis apie dailininką pasidalijo jo dukterėčia, kaudietė tekstilininkė Aldona Tamošaitytė-Varnauskienė. Šiltai dailininką paminėjo Vilniaus zanavykų draugijos pirmininkas Albinas Vaičiūnas, apie jo indėlį į tautinio apdaro tyrinėjimus kalbėjo menotyrininkas Vytautas Tumėnas.

Geriausias paminklas dailininko atminimui – Vilniaus senamiesčio gatvelėje įsikūrusi Tamošaičių galerija “Židinys”, jau dabar garsėjanti savo tautine, kultūrine ir šviečiamąja veikla. Čia lankytojai gali išvysti unikalius lietuvių liaudies drabužius ir audinius, susipažinti su jų gamybos būdais, pamatyti Tamošaičių kūrinius, kurie atspindi tradicijų tąsą šiuolaikinėje dailėje, lietuvių išeivijos puoselėtus tautiškumo bruožus.

MINIATIŪROS

Gaili aimana

Kažkada čia buvo sodyba... Dabar stūkso vienišas kaminas, nešienautos žolės stagarai, gedinčios pušys...

Kažkada čia aidėjo šeimininkų balsai, pokštavimai, juokas...

Šiandien gailiai vaitoja suknubęs kryžius...

Dviveidiškumas

Ne mano kompetencija klasifikuoti medžius į girių karalius ir pakelės karklas... Visa tai specialistų valioje...

Aš myliu galiūną girių ažuolą, bet pirmasis mane sveikina pražydes pakelės karklas. Ir taip kiekvieną pa-

vasarį... Nežinau, kuri meilė tikresnė ar iš pagarbos, ar iš išskaičiavimo?

Nykuma

Vandens versmėje nusiploviau žemėtas rankas. Saulės spinduliai glosto mano rankų odą, kalena gandas, girdžiu bažnyčios varpų aidą. Kažkas iškeliavo... Kažkieno kūnas atguls į tą pačią žemę, kur aš ką tik purenau... Ir vėl liko tuščia namų kertė...

Gyvenimas – ne karnavalas...

Meilę aprengei kaliausės drabužiais. Tu manei, kad jai taip saugiau. Liaudies išmintis sako: “Auksas ir pelenuose žiba...” Supratai, kad gyvenimas – ne karnavalas... Mąstai, o gal į pasaulį išleisti meilę nuogą, bet ką – žmonės pasakys?

Staigmena

Delne turėjau saują vandens nugalintų akmenėlių. Juos išbarstė Laikas. Dabar turiu tik pačius brangiausius... Jeigu jie ir paklysta, Laikas man juos gena į mano delną. Aš juos turiu... Galvojau, kad jie išsibarstys, bet ne... Jie vėsiomis lūpomis bučiuoja mano delną.

Vėjo kerštas?

Vėjas man kliudė pasiekti tikslą. Per kelią ištiesė eglę. Vėją įveikiau, tikslą pasiekiau... Kruopščiai dirbome abu. Mano tikslas kilnus. O gal ir vėjo toks pat? Nemanau, kad jis man keršytų... Kodėl įvyko būtent taip?

Reda Kiselytė, Rokiškis

Nauji operos rūmai Toronte

Kanados Operos direktorius Richard Bradshaw perkirpo tradicinį naujakūrstės simbolį – kaspiną naujuose operos rūmuose. Apie 1000 dainininkų, aktorių, muzikantų pasveikino operos direktorių Bradshaw, architektą Jack Diamond ir du svarbiausius rėmėjus Arthur Scace ir viešbučių magnatą Izzy Sharp. Pastarojo 20 mln. dolerų paskatino pradėti ilgai planuotą statybą. Rūmai, kainuojantys 150 milijonų, turintys 2000 vietų jaukią salę, dar nebaigti. Tačiau specialistai ir žinovai jau dabar gerai vertina operos rūmų akustiką, statybininkai pasistengė lai-

kytis terminų ir biudžeto.

Federacinė valdžia parėmė 31 mln. dol. sklypo įsigijimui ir 25 mln. statybai. Tačiau dar trūksta 14 mln. rūmams užbaigti. Pirmosios šventės metu buvo pabrėžta, kad operos rūmai ne išrinktiesiems, tai atviri namai visiems kanadiečiams.

Operos direktorius pažadėjo, kad “Four Seasons” salėje vyks nemokami koncertai ir įvairių grupių pasirodymai. Jis pabrėžė, kad kiekvienam spektaklyje bus pasiūlyta 120 pigių bilietų įvairioms gyventojų grupėms, turinčioms finansinių sunkumų. **S.K.**

Alės Rūtos kūrybinis kelias

Lietuvos aidas 2006 m. vasario 18 d. laidoje (nr. 40) visą puslapį paskyrė rašytojos, poetės, vertėjos, lietuviškos spaudos bendradarbės Alės Rūtos (Elenos Nakaitės-Arbienės) nors suglaustai kūrybiniam keliui aptarti. Trimis nuotraukomis iliustruotą straipsnį parašė Albinas Vaičiūnas poetės Alės Rūtos naujausios knygos – eilėraščių rinktinės *Taip praeina sekmadienis* sutiktuvių proga. Rašoma, kad knygą išleido “Naujojo lanko” leidykla Kaune 2005 m. pabaigoje. Rinkinio sudarytoja Birutė Petkevičiūtė, atrinkusi geriausius poetės eilėraščius ir pačius naujausius, sukurtus 2001–2003 m. laikotarpiu. Knygai viršelį sukūrė poetės dukra Rasa Arbaitė. Poetė knygą dedikavo neseniai amžinybėn išėjusiam savo vyrui architektui Edmundui Arbui. *Lietuvos aido* skaitytojai supažindinami su Alės Rūtos nueito gyvenimo ir plačios kūrybos keliu – išsamus išleistų jos knygų sąrašas su trumpais apibūdinimais ir poezijos citatomis. Pabrėžta, kad Alė Rūta per savo kūrybinį laikotarpį yra parašiusi 30 įvairaus žanro kūrinių, iš kurių 7 įvertinti įvairiomis premijomis. Paminėta, kad Vilniaus Antakalnio kapinėse palaidoti jos artimieji – sūnus Arimantas ir vyras Edmundas. **Snk.**

Rašytoja Alė Rūta -
Elena Viktorija Nakaitė-Arbienė

Stipendija dainininkei

Š.m. gegužės 24 d. įvyko 7-asis solistės Elzbiotos Kardelienės (E.K.) stipendijų konkursas. Stipendijų fondo valdybą Montrealyje sudaro: Antanas Mickus, Dainius Juras, dr. Donaldas Doell, kompozitorius Aleksandras Stankevičius ir Antanas Keblys. Konkurso vertinimo ir organizavimo k-ja: docentė Valentina Vadoklienė, MUMF dekanas profesorius Vytautas Tetenskas, docentė Ona Glinskaitė, profesorius Kazys Kšanas.

E.K. fondo valdyba, gavusi pranešimą ir išklausiusi atsiųstąją kompaktinę plokštelę, sutiko su konkurso vertinimo komisijos nutarimu ir paskyrė I kurso magistrantei Juditai Butkytei (docentės Valentinos Vadoklienės dainavimo klasė) 750 dol. (kan.) stipendiją.

Judita Butkytė gimė 1983 m. gegužės 14 d. Vitos ir Gintauto Butkų šeimoje Rokiškyje. Ji jau nuo vaikų darželio pasireiškė kaip turinti dainininkės gabumų. 1989 m. būdama pirmos klasės mokinė svajojo lankyti ir muzikos mokyklą. 1990 m. ta svajonė išsipildė ir įstojo į Rokiškio vaikų muzikos mokyklos chorinio dainavimo skyrių ir 1997 m. jį baigė. Ji muzikinį išsilavinimą tęsė toliau. 2001 m. baigusi Rokiškio Romuvos gimnaziją, įstojo į Klaipėdos universiteto Menų fakulteto dainavimo klasę (doc. V. Vadoklienės klasė). Skatinama dėstytojos, ji nesitenkino vien studijomis, bet nuolat koncertuodavo ir dalyvaudavo konkursuose ir muzikiniuose renginiuose. 2005 m.

Judita Butkytė VII-jo E. Kardelienės dainininkų konkurso laureatė (stipendininkė)

baigė studijas bakalaureės laipsniu, norėjo dar tobulėti ir nusprendė siekti magistrantūros.

Būdama I kurso magistrantė, paruošė pirmąjį vaidmenį Klaipėdos valstybiniame muzikiniame teatre – Rozinos vaidmenį Dž. Rosinio operoje *Sevilijos kirpėjas*. Jos pasiekti laimėjimai: 1996 m. ir 1998 m. valstybinio konkurso *Dainų dainelės* laureatė, 2001 m. J. Balčikonio gimnazijos *Dainos* konkurso festivalio laureatė. 2001 m. solistų ir vokalinų ansamblių konkurso *Sidabriniai balsai* II laipsnio diplomantė ir 2001 m. pirmo tarptautinio A. Kučingio jaunųjų dainininkų konkurso II laipsnio diplomantė, žiuri simpatijų prizo bei Lietuvos muzikų sąjungos specialaus prizo laimėtoja.

2001 m. valstybinio B. Grincevičiūtės jaunųjų dainininkų kamerinės muzikos konkurso II vietos laimėtoja bei prizų už geriausią lietuvių kompozitoriaus kūrinių atlikimą ir Lietuvos muzikų sąjungos specialaus prizų laimėtoja.

2004 m. ir 2005 m. E. Kardelienės dainininkų konkurso II vietos laimėtoja. 2006 m. septintojo Elzbiotos Kardelienės dainininkų konkurso I vietos ir E.K. fondo stipendijos laimėtoja. Savoje biografijoje rašė: “Bemaž visą savo gyvenimą gyvenau su daina, noriu, kad ir rytoj dainuočiau”.

Sol. Elzbiotos Kardelienės stipendijų fondo valdybos vardu – **A. Keblys**

Po VII-jo E. Kardelienės dainininkų konkurso. I-je eilėje stovi: Ignas Bukanas, Judita Butkytė, doc. Valentina Vadoklienė; II-je – Kristina Bendikaitė, viršuje: doc. Ona Glinskaitė, prof. Kazys Kšanas ir dekanas prof. Vytautas Tetenskas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Telšiuose įsikūręs Žemaičių “Alkos” muziejus neseniai išleido knygą *Mažosios architektūros paminklų viršūnės ir antkapių kryžiai*, kurioje sudėtos nuotraukos visų 155 paminklų viršūnių ir 41 antkapinio kryžiaus, kurie yra saugomi muziejuje. Prie šio rodinio katalogo leidinys pristato ir Telšių apskrityje gyvenančius septynius kalvius – tautodailininkus ir dailininkus. Leidinį sudarė muziejaus vyriausioji fondų saugotoja Elvyra Spudytė, tekstus į anglų kalbą išvertė telšietė mokytoja Benedikta Beniušytė, į vokiečių kalbą – ilgą laiką Telšiuose gyvenantis Šveicarijos pilietis Gregor Fischer.

Muziejaus kryžių rinkinys eiliniam lankytojui sunkiai prieinamas. Kryžiai yra saugomi, prižiūrimi, tačiau rodomi labai retai. Todėl šią spragą dabar užpildys ši knyga, kuri turėtų sudominti mūsų krašto dailininkus, kalvius, Žemaitijos istorijos entuziastus. Knygoje pristatyti kalviai dar tebe naudoja senąsias metalo apdirbimo technologijas, pagrindinę darbo dalį atlieka rankomis, nors savo dirbtuves-kalves yra daugiau ar mažiau modernizavę. Šie kalviai nėra paprasti amatininkai, visi jie yra Lietuvos tautodailininkų sąjungos ar Lietuvos dailininkų sąjungos nariai.

Rašytojas, publicistas Liudas Dovydėnas gimė 1906 m. sausio 1 dieną. Taigi šių metų pradžioje sukako 100 metų nuo jo gimimo. Daugumai skaitytojų jis žinomas kaip romano *Broliai Domeikos* autorius, už kurį 1936 metais laimėjo Valstybinę literatūros premiją. Tai meniškiausias jo romanas. Jame vaizduojamas prieškarinio Lietuvos kaimas, pagrindinis kūrinių įvykis – brolių Domeikų konfliktas dėl dingusio gaidžio, išspleskęs iš pavydo ir puikybės. Romanas kupinas ryškių, psichologiškai motyvuotų charakterių, šmaikščių dialogų (gyva rokiškėnų tarne), lyriškų gamtovaizdžių.

Autobiografijoje L. Dovydėnas teigė, kad jo visų “universitetų pradžia ir pabaiga” buvo Čedasų pradžios mokykla (dabar ji pavadinta Liudo Dovydėno vardu). Jis prisimena, jog jo pasaulėžiūrai susiformuoti didelę įtaką turėjo lietuvių rašytojai Vincas Kudirka, Vincas Krėvė, Vincas Mykolaitis-Putinas, o visų pirmiausia – mokytojas Antanas Tamošaitis su savo degančiais patriotiniais pasakojimais ir paraginimais jaunajam Liudui imtis plunksnos. 1927 metais buvo pašauktas atlikti karinės tarnybos, jos metu įsidarbino husarų pulko bibliotekos vedėju Kaune. Netrukus ėmėsi grožinės kūrybos. Išleisdino per 20 knygų iki sovietmečio: *Cenzūros leista* (1931), *Buvo žmogus be kojų* (1932), *Ieškau gyvenimo draugo* (1935), *Broliai Domeikos* (1936), *Kelionė į pievas* (1936), *Kortų namelis*

(1937), *Jaujos pasakos* (2 daly, 1938), *Katino sodas* (1938), *Lapino vestuvės* (1939), *Varpinės šuo* (1939).

1938 metais buvo Lietuvių rašytojų draugijos sekretorius. 1940 m. įkūrė vaikų žurnalą *Genys*, tarnavo Švietimo ministerijoje, buvo išrinktas į Liaudies seimą. Nusivylęs sovietų sistema, 1943 m. parašė knygą *Užrašai* apie sovietinės tikrovės žiaurumą (ją 1970 m. papildė antra atsiminimų knyga *Mes valdysim pasaulį*). 1944 m. atsidūręs Vakarų Vokietijoje, DP stovyklų buitį aprašė knygoje *Žmonės ant vieškelio*. 1949 m. persikėlė į JAV, senųjų lietuvių emigrantų tėvynę – Scranton, PA. Čia gyvendamas aprašė lietuvių angliakasių gyvenimą, pasiilgtą lietuvišką sodžių: *Per Klausučių ulytėlę* (1952), *Tūkstantis ir viena vasara* (1954), *Naktys Karališkuose* (1955), *Bulvės ir karaliai* (1973), *Pašturpo mano velnias* (1974) ir *Vasaros vidurdienis* (1979). 1996 m. buvo apdovanotas DLK Gedimino ordinu, 1998 m. L. Dovydėnas su žmona Elena grįžo į Lietuvą. Mirė 2000 m. liepos 4 d., palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse Menininkų kalnelyje.

X Vilniaus festivalį šiemet pradėjo Hector Berliozi dramatinė legenda *Fausto pasmerkimas* (*Damnation of Faust*). Tolesnėje programoje paminėtini Baselio kamerinio orkestro su alto virtuoze Tabea Zimmermann, Milano Teatro alla Scala orkestro styginių ansamblio su fleitistu Massimo Merceli koncertai, Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro, Kauno valstybinio choro ir solistų atlikta lenkų kompozitoriaus Krzysztof Pendereckio *Aštuntos simfonijos* – *Dainos apie netvarumą* premjera, diriguojant pačiam kompozitoriui. Festivalio kamerinis orkestras su smuiko ir alto virtuoze Isabela van Keulen atliko specialiai festivaliui užsakytą Šarūno Nako veikalą; Lietuvos kamerinis orkestras, diriguojamas Roberto Šerveniko, su D. Britanijos violončelistu Julian Lloyd Webber atliko jo brolio Sir Andrew Lloyd Weber kūrinį.

Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras festivalyje dalyvavo su keturiais renginiais. Birželio 3 d. vyko Mindaugo Urbaičio baletas *Acid City* (solistai Živilė Baikšytė ir Edvardas Smalakys). Birželio 7 d. buvo rodoma Broniaus Kutavičiaus opera *Lokys*. Spektaklyje dainavo Vytautas Juozapaitis, Vladimiras Prudnikovas, Audrius Rubežius, Inesa Linaburgytė, Irena Zelenkauskaitė. Birželio 15 d. Giuseppe Verdi opera *Kaukių balius* su solistais Viktor Afanasenko (Austrija), Sigute Stonyte, Inesa Linaburgyte. Ir birželio 20 d. Anatolijaus Šenderovo baletas *Dezdemon* (solistai Ž. Baikšytė, Aurimas Paulauskas, Miki Hamanaka, Rūta Kudžmaitė). **G.K.**

PRISIKĖLIMO

KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.35%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind.2.60%	nuo7.00%
1 metų term. indėlius3.20%	
2 metų term. indėlius3.35%	Sutarties paskolas
3 metų term. indėlius3.40%	nuo7.00%
4 metų term. indėlius3.45%	Nekiln. turto paskolas:
5 metų term. indėlius3.55%	Su nekeičiamu
1 metų "cashable" GIC2.50%	nuošimčiu
1 metų GIC-met. palūk.3.80%	1 metų5.35%
2 metų GIC-met. palūk.3.80%	2 metų5.50%
3 metų GIC-met. palūk.3.80%	3 metų5.80%
4 metų GIC-met. palūk.3.85%	4 metų5.80%
5 metų GIC-met. palūk.4.00%	5 metų6.00%
RRSP, RRIF "Variable"2.25%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.3.95%	Su keičiamu
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.3.95%	nuošimčiu
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.4.05%	1, 2, 3 metų ...6.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.4.10%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.4.30%	Duodame CMHC
Taupomąją sąskaitą iki1.00%	apdraustas nekilnojamo
Kasd. pal. čekių sąsk. iki1.00%	turto paskolas
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.1.50%	Duodame komercines
Amerikos dol. GIC 1 metų	nekilnojamo turto paskolas
term. ind.4.00%	

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

iPod

... puiki dovana jaunimui,
kuris atidaro ir naudoja sąskaitą

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVE

JAUNIMAS NUO 16 IKI 25 METŲ AMŽIAUS

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

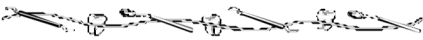
905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono,
Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

Punsko licėjui penkiasdešimt metų

MARYTĖ ČERNELIENĖ

2006 metų birželio 30 – liepos 2 dienomis vyks Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjaus 50-ųjų įsteigimo metinių minėjimas. Ši mokykla yra lietuvių etninėse žemėse Lenkijoje. Ji išsikūrė sudėtingomis komunistinės Lenkijos sąlygomis. Mokyklos jubiliejaus proga nors trumpai prisiminkime tuos laikus.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui Punsko-Seinų kraštas atiteko komunistinei Lenkijai. Naujoji valdžia bet kokią visuomenės iniciatyvą ribojo. Žmonės visur buvo persekiojami ir kontroliuojami. Saugumo jėgoms jie buvo įgyvendinamos sistemos priešai. Tautinės mažumos trukdė naujai valdžiai įgyvendinti jos politinius tikslus. Lenkija turėjo būti vienatautė valstybė, todėl lietuviai (ir kitos tautinės mažumos) turėjo palikti Lenkiją (lietuviai turėjo išvažiuoti į Lietuvą – 1944 metais Lenkija su Sovietų Lietuvos valdžia pasirašė sutartį dėl abipusės žmonių evakuacijos) savo noru, prievarta ar padėties verčiami, o tie, kurie liks – asimiliuoti. Vietos valdžios ketinimas buvo aiškiai apibrėžtas: reikia išskeldinti tiek lietuvių, kiek tik įmanoma, o geriausiai – visus.

Į Sovietų Lietuvą Lenkijos lietuvių išvažiavo nedaug. Lietuviai, iš protėvių paveldėję žemę, nenorėjo palikti savo gimtojo krašto.

Pasibaigus karui, į Suvalkų – Seinų kraštą iš Lietuvos sugrįžo dalis šeimų, kurias per karą buvo išskeldinusi okupacinė vokiečių valdžia. Likusius tuščius lietuvių ūkius dažniausiai buvo užėmę lenkai. Vietinė valdžia teigė, kad sugrįžusius lietuvius reikia laikyti svetimos valstybės piliečiais, kurie savo noru atsisakė Lenkijos pilietybės ir išvažiavo į Lietuvą. 1946 metų pavasarį į Suvalkų apskrities pasienio ruožą komunistinės Lenkijos valdžia įvedė Pasienio apsaugos kariuomenės dalinius, kurie terorizavo vietos gyventojus. Buvo tai beteisiškumo, savivalės, gąsdinimo ir banditizmo laikai. Pogrindžio vardu plėšikavo įvairios gaujos. Lie-

tuviai buvo suvokiami kaip blogybė, buvo verčiami kalbėti tik lenkiškai. Dažnai Pasienio apsaugos kariuomenės daliniai naudojos kriminalistų paslaugomis. Žmones sulaikydavo pagal skundus. Dieną ateidavo vieni, o naktį kiti. Gyventi buvo sudėtinga. Suvalkų – Seinų krašte veikė lenkų partizanų daliniai. Sieną pereinavo lietuvių partizanai, bėgantys nuo sovietų saugumo ir kariuomenės gaudynių. Per šį kraštą ėjo Lietuvos partizanų keliai į Vakarų. Čia jie gydė savo žaizdas, ruošėsi tolesniam darbui, kovai. Vietos gyventojai teikė Lietuvos partizanams paramą, davė nakvynę, maistą, leido įrengti slėptuves. Sovietų žvalgybos tarnyba, bendradarbiaudama su Lenkijos valstybės saugumu, susekė Lietuvos partizanų kelius ir juos sunaikino. Vietos gyventojus, kurie teikė partizanams pagalbą, areštavo.

Valdžia vartojo žiaurius metodus. 1949-1950 metais išvežė, ištrėmė per 70 šeimų į Ščetino, Košalino ir Olštino vaivadijas nepateikdama jokių ištrėmimo priežasčių. Tik po 1956 metų dalis išskeldintųjų gavo leidimą sugrįžti į savo namus, kuriuose ūkininkavo kiti šeimnininkai. Apsigyventi tėviškėse buvo trukdoma, trobesiai dažnai buvo sunaikinti.

Pokaryje Lenkijos gyventojai buvo kankinami didžiulėmis privalomomis duoklėmis valstybei. Reikėjo atiduoti nemažas mėsos, javų, bulvių, vilnų ir net arklio karčių normas. Gyventojai buvo verčiami atlikti įvairius privalomus darbus.

Taip sudėtingais laikais žmonės buvo priversti slėpti savo kilmę, tautybę. Apie tautišką veiklą, mokyklų organizavimą negalėjo būti jokios kalbos. Lietuvių vaikai Lenkijoje dar ilgą laiką neturėjo mokyklų gimtąja kalba. Jie mokėsi lenkiškose mokyklose.

Pirmos lietuviškos mokyklos buvo įsteigtos tik 1952 metais. Lenkijos lietuviai – viena iš paskutinių valstybės tautinių mažumų, kuriai komunistinė valdžia leido turėti mokyklas gimtąja kalba. Lietuviai naudodamiesi šia galimybe, stengėsi,

kad kuo daugiau jų vaikų galėtų mokytis gimtąja kalba. 1952 metų rudenį buvo įsteigtos keturios pradinės mokyklos lietuvių dėstomąja kalba, kuriose mokėsi per 160 vaikų. Dar ke-liolikoje kitų mokyklų įvesta lietuvių kalba kaip dalykas. 1952-1956 metais sudarytas lietuviškų mokyklų tinklas Lenkijoje nedaug pakitęs išliko iki 1999 metų (paskutinės švietimo reformos). Gimtosios kalbos mokymas vyksta vaikų darželyje, mokyklose su gimtąja mokyklos kalba, dvikalbėse mokyklose, mokyklose, kuriose lietuvių kalba yra kaip dalykas, bei tarpmokyklinėse gimtosios kalbos mokymo grupėse. Kasmet, įvairiomis lietuviškojo švietimo formomis, apimama per 850 lietuvių vaikų.

Jau 1952/53 mokslo metų pagrindinių mokyklų absolventų tėvai reikalavo įsteigti Punske licėjų. Pagrindinis šios idėjos sumanytojas ir mokyklos organizatorius buvo lituanistas, Vytauto Didžiojo universiteto Kaune absolventas Jonas Stoskelius. Nei tais metais, nei kitais dvejis Punske licėjaus neleido steigti. Vietinė partinė valdžia nepritarė mokyklos atidarymui, lietuvių pastangas vertino kaip grupelės inteligentų išaugusio nacionalizmo pasireiškimą.

1953 metų vėlyvą rudenį tuometinė švietimo vadovybė nutarė Suvalkų bendrojo lavinimo licėjuje atidaryti pedagoginę klasę lietuvių dėstomąja kalba. Ją galima laikyti įžangine Punsko licėjaus klase. Dauguma šios klasės absolventų sėkmingai dirbo pedagoginį darbą Suvalkų-Seinų krašto lietuviškose mokyklose.

Tačiau lietuviai ir toliau reikalavo įsteigti licėjų arčiau jų gyvenamos teritorijos. Jų pastangos nenuėjo veltui. Kompartija, stengdamasi nepakenkti savo politiniam prestižui ir įtakai, kuri tarp lietuvių buvo silpna, teigiamai išsprendė licėjaus įsteigimo klausimą, manydama, kad mokykla ilgai neišsilaikys. 1956 metų rugsėjo 1 dieną licėjus Punske pradėjo darbą.

Nukelta į 11-tą psl.

Punsko mokyklų kompleksas lietuvių etninėse žemėse Lenkijoje

Ntr. J. Kuliešiaus

Punsko...

Atkelta iš 10-to psl.

Pradžia buvo be galo sunki. Iš mokytojų tik vienas lituanistas (J. Stoskeliūnas) su aukštuoju išsilavinimu, dalis likusiųjų su viduriniu pedagoginiu, arba ir be jo. Dėstė mokytojai be kvalifikacijų ir lenkai (aišku – lenkiškai). Patalpos mažos, ne tik be sporto salės, bet ir be aikštelės. Biblioteka kukli, beveik be lietuviškų knygų, moky-mo priemonių.

Nors Punsco licėjus buvo įsteigtas švietimo ministerio dekretu, bet greitai atsirado ir tokių, kurie norėjo, kad ši mokykla būtų kuo greičiau uždaryta. Apskrities ir vaivadijos kompartijos komitetai jau nuo 1957 metų ieškojo būdų šią mokyklą sunaikinti. Visuomeni įvairiais kanalais buvo peršama nuomonė, kad baigus lietuvišką mokyklą toli nenuėisi. Švietimo valdžia bandė įrodyti, kad Punsco licėjuje labai žemas mokymo lygis. Klasta iš mokyklos buvo pašalinti mokytojai Jonas Stoskeliūnas ir Vladas Pajaujienė, kuriems valdžia tik 1966 metais leido grįžti dirbti į Punsco pradinę mokyklą, bet ne į licėjų.

Nepaisydami visokių išbandymų tėvai leido savo vaikus į Punsco licėjų. Retas buvo atvejis, kad Punsco vidurinės absolventas, kurį tėvai leido į aukštąsias studijas, stojamųjų egzaminų būtų neišlaikęs ar studijų metu atkritęs. Punsco licėjus priklausė dešimčiai geriausiai dirbančių Suvalkų vaivadijos mokyklų.

Metams bėgant pamažu keitėsi mokytojų kadrai. Mokyklos absolventai baigę studijas, grįždavo į ją dirbti. Tokiu būdu gerėjo pedagogų kvalifikacijos.

Kaip dirbama mūsų mokyklose? Beveik visų dalykų pamokos vedamos lietuviškai (pagal švietimo ministerio potvarkį istoriją, civilinę gynybą, sportą ir geografiją privaloma dėstyti lenkų kalba), o moksleiviai mokosi iš lenkiškų vadovėlių. Mūsų moksleiviai jau nuo pradinių klasių yra dvikalbiai. Mokykloje mokoma dar dvejų užsienio kalbų (anglų ir rusų). Savaitinis pamokų krūvis, palyginus su lenkų šio tipo mokykla, yra didesnis, nes visose klasėse yra lietuvių kalbos pamokos. Iš

Punsco šventovė

Ntr. J. Kuliešiaus

lenkų kalbos išeinama ta pati programa kaip ir lenkiškose mokyklose. Moksleiviai turi perskaityti ne tik lenkų kalbos privalomą literatūrą, bet ir lietuvių kalbos. Baigiamuosius egzaminus jie gali laikyti viena ar kita kalba, tai jiems nesudaro didesnių sunkumų. Mokyklos pažymėjimai yra Lenkijos valdžios pripažinti. Punsco licėjaus absolventai gali stoti į Lietuvos ir Lenkijos aukštesniąsias bei aukštąsias mokyklas. Jų brandos atestatas yra lygiavertis lenkiškojo licėjaus brandos atestatui ir skiriasi tik jame įrašytu lietuvių kalbos pažymiu. Punsco lietuviškasis licėjus tapo tautiškosios veiklos, kultūros židiniu. Mokykloje veikia dramos ir šokių būreliai, choras bei krepšinio komandos, organizuojamos tautinės šventės, minėjimai. Ją aplankė daugelis Lietuvos kultūros, mokslo ir Bažnyčios atstovų. Moksleiviai turėjo galimybę bendrauti su naujausios Lietuvos istorijos įvykių liudininkais.

1992 metais mokyklai buvo suteiktas Kovo 11-osios vardas. Ji anksčiau vardo neturėjo. Kartais painiojamos mokyklos ir jų vardai. Punsco licėjus niekada nebuvo pavadintas A. Sniečkaus vardu (*Tėviškės žiburiai* 2006, nr. 20). Šį vardą turėjo Punsco pradinė mokykla su lietuvių ir lenkų dėstomomis kalbomis.

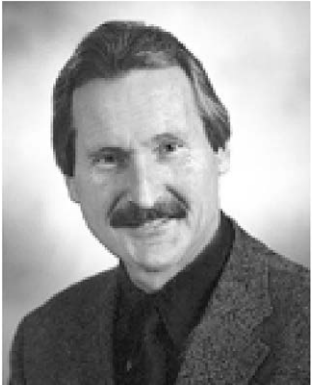
Punsco licėjų baigė per 1130 moksleivių. Per 60% jų baigė Lenkijos arba Lietuvos aukštąsias mokyklas arba dar jose mokosi. Absolventų likimai labai įvairūs. Mokyklos auklėtinius galima surasti ne tik įvairiuose Lenkijos ir Lietuvos miestuose, bet ir įvairiose pasaulio šalyse. Dalis jų aktyviai jungiasi į gyvenamojo krašto lietuvišką veiklą. Labai svarbu tai, kad didelė dalis įgiję profesiją, baigę aukštąsias mokyklas sugrįžo į savo gimtąjį kraštą ir dirba reikalingą bei atsakingą profesinį ir kultūrinį darbą. Punsco licėjus suvaidino svarbų vaidmenį Lenkijos lietuviškosios visuomenės tautinio sąmoningumo ugdyme, turėjo įtakos bendrai civilizacijos ir kultūros pažangai krašte.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MAIRONIO MOKYKLOS METRAŠTIS, 2005-2006 MOKSLO METAI. Tai Toronto Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų metraštis. Spausdino J. Kuliešiaus spaustu-vė "Printing Net". Nuotraukos D.R. Puterių. Rašinius parašė ir piešinius nupiešė mokiniai, padedant mokytojams. Spaudai paruošė ir kalbą taisė R. Žemaitytė-DeLuliis. Lituanistinių kursų mokinių kalba netaisyta. Leidinys gausiai iliustruotas, 64 psl.

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 142 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita iki 1.40% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.25% už 30-89 d. term. indėlius
2.35% už 90-179 d. term. indėlius
2.45% už 180-269 d. term. ind.
2.60% už 270-364 d. term. ind.
3.20% už 1 m. term. indėlius
3.35% už 2 m. term. indėlius
3.40% už 3 m. term. indėlius
3.45% už 4 m. term. indėlius
3.55% už 5 m. term. indėlius
3.00% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
3.80% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.80% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.25% RRSP & RRIF (variable)
3.95% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
3.95% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.05% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.10% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.30% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.00% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas nuo7.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su - nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų5.10%
2 metų5.50%
3 metų5.80%
4 metų5.55%
5 metų6.00%
- su keičiamu nuosimčiu6.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- **mortgičius iki 95% įkainoto turto**
- **riboto kredito paskolas (Line of Credit)**
- **komercinius mortgičius**

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES) KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

BATTLEFORD & 10TH LINE, Mississauga, ON, skubiai parduodamas 9 kamb. namas, pastatytas pagal savininko planus, dvigubas garažas, išbaigtas rūsys, įspūdingas, profesionaliai išbaigtas kiemas (64.57x133.95).

SKAMBINKITE

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937

(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937

Lietuviai savanoriai “Toronto Challenge” renginyje š.m. birželio 11 d., 5 km žygiavimu rinkę lėšas Lietuvių slaugos namams “Labdara”, už ką tų namų gyventojai lieka dėkingi

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIAI BRITŲ LONDONE

Siunčiu jums pasižiūrėti *Londono žinias*. Redakcijoje dirba žmonės daugiau mažiau kairiosios krypties. O svarbiausia, kas jį finansuoja! Bežiezowskis, Abromoviek ar kas kitas? Lietuvių parapijai jo atgabena po 250 kopijų, kad žmonės galėtų pasiimti jį nemokamai. Kun. P. Tverijonas po pamaldų primena maldininkams, kad neužmirštų pasiimti.

Turbūt žinote, kad Londonas susideda iš 32 skirtingų miestų. Toks vienas yra Newham, kuriame yra 330,000 gyventojų. 62% yra azijatai (sorry, turiu sakyti “Asian”). Tame mieste gyvena per 8000 lietuvių. Ten veikia “Lietuvių krikščionių” bažnyčia, “Lietuvių metodistų” sekcija...

Gyvenimas pulsuoja pilnu tempu. Lietuvaitės

tuokiasi su tais azijatais. Skurdus miestas, jame nėra jokios pramonės. Mūsų senoji parapija nukentėjo, kai naujas kunigas su savo giminėmis pradėjo remontuoti mūsų šventovę, juk reikėjo duoti jiems darbo.

S. Kasparas

DĖKOJU, KAD ESATE...

Visuomet TŽ savaitraštyje malonu surasti įdomių straipsnių iš Kanados lietuvių ir kitų bendruomenių gyvenimo. Kraštotyrinė medžiaga papildo Lietuvoje kaupiamus fondus. Tegu Jus visur ir visada lydi išmintis ir stiprybė! Naujų sumanymų ir įdomių bendradarbių.

Su didžiausia pagarba –

Reda Kiselytė,

Rokiškio “Romuvos” gimnazijos bibliotekos vedėja

Jubiliejų metai Vasario 16-osios gimnazijoje

Atkelta iš 2-ro psl.

Savo nuotraukų parodomis dokumentuoja gimnazijos ir Vokietijos LB paskutiniųjų 30 metų istoriją. Ji yra viena iš Metraščio redaktorių. Ji – aktyvi visuomenės veikėja: padėjo organizuoti IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Vokietijoje ir Anglijoje, veikė Lietuvių jaunimo sąjungoje, yra Romuvos LB apylinkės pirmininkė, 28 metus priklauso Vokietijos LB tarybai, ilgus metus buvo VLB tarybos prezidentimo pirmininkė, Vokietijos LB valdybos narė ir 2002-2003 m. Pasaulio LB valdybos vicepirmininkė.

Jos vyras Andrius Šmitas gimnazijoje dirba jau 25 metus. Jis gimnazijoje norėjo dirbti tik trejus metus ir tada grįžti į vokiečių mokyklą, kad neprarastų savo valdininko statuso. 1981 metais jis perėmė direktoriaus pavaduotojo pareigas, nuo 1982 m. yra direktorius. Vienas iš jo tikslų buvo pastatyti naują berniukų bendrabutį, bet tam reikėjo daugiau laiko. O 1984 m. dar sudegė Romuvos pilis. Todėl jis nutarė likti. Jis rūpinosi berniukų bendrabučio statyba, pilies atstatymu, mergaičių bendrabučio ir mokyklos pastato atnaujinimu. Visa tai truko iki 1992 metų. Nuo 1988 m. iki 1992 m. gimnazijai teko daug papildomo darbo: teko padėti Sąjūdžiui, kol nebuvo ambasados, padėti Vokietijos LB atstovauti Lietuvos reikalams Vokietijoje, talkinti įsteigtam Informacijos biurui. Nepaisant šių naujai iškilusių užduočių, ne-

apleido Vasario 16-osios gimnazijos reikalų. Kai vokiečių valdžia nutraukė paramą iš pabėgėlių fondų lietuvių, latvių ir vengrų gimnazijoms, jo iniciatyva Vasario 16-osios gimnazija buvo perorganizuota į vokiečių lietuvių gimnaziją ir taip išsikovojo valstybės pripažinimą. Tokiu būdu buvo garantuota gimnazijos ilgalaikė ateitis. A. Šmitas, kaip ir jo žmona, visą laiką aktyviai reiškėsi Lietuvių bendruomenėje: iš pradžių jaunimo veikloje, buvo IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komiteto pirmininkas, jau 30 metų priklauso Vokietijos LB tarybai, apie 20 metų priklauso VLB valdybai, dvejus metus buvo jos pirmininkas.

Taip pat 25 metus gimnazijoje dirba anglų k. mokytoja Irmela Krauter-Werner ir sporto mokytojas Bernd Kempf, kuris anksčiau dėstė ir lotynų k. Abu mokytojai visuomet mielai talkina gimnazijos renginiuose.

Prieš 20 metų gimnazijoje pradėjo dirbti Elena Kaufmann. Ji yra mergaičių bendrabučio vedėjos pavaduotoja ir dėsto lietuvių k., matematiką bei rankdarbius. Ji yra paruošusi ne vieną gimnazistų išsūtų lietuviškų juostų bei velykinių margučių parodą lietuviams ir vokiečiams. Vienu laiku mažiukams dėstė tautinius šokius ir mergaitėms sportą. E. Kaufmann taip pat yra visuomenės veikėja: ilgą laiką buvo Vokietijos LB tarybos ir valdybos narė.

20 metų gimnazijoje dirba ir Emilija Meikienė, lietuvių k. mokytoja. Ji rūpinasi įvairiais

renginiais. Dažniausiai ji paruošia Trėmimų minėjimus. Ji padeda Br. Lipšienei vesti literatūros konkursus. Su savo klase ji beveik kasmet rengia karnavalą. Kaip ir Elena Kaufmann, ji visuomet mielai talkininkauja gimnazijos renginiuose.

20 metų gimnazijoje dirba biologijos ir chemijos mokytoja Lieselotte Manss. Anksčiau dėstė ir fiziką. Nuo 1999 m. ji yra gimnazijos direktoriaus pavaduotoja vyresnėms klasėms. Iš tikrųjų ji yra etatinė kaimyninės valstybinės gimnazijos mokytoja valdininkė, “paskolinta” Vasario 16-osios gimnazijai. Tai įmanoma, kadangi gimnazija dabar yra valstybės pripažinta. Kai padaugėjo mokinių, L. Manss su savo vyru Rolfu Buechsenstein perorganizavo gamtos mokslų kabinetus, parūpino daug baldų iš vokiečių gimnazijų ir kiekvienais metais parūpina knygų iš vokiečių mokyklų. Ji yra pagrindinė gimnazijos Metraščio redaktorė vokiečių kalba, ji paruošė vokiečiai mūsų mokyklos programą, kuri susilaukė vokiečių įstaigų pagyrimo, ir kasmet organizuoja projektą *Mokytis, kaip mokytis*. L. Manss priklauso švietimo skyriaus sudarytai visos apskrities gimnazijų abiturso komisijai. **V16gim-info**

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo - laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Lietuvos tautiniame olimpiniam komitete (LTOK) apsilankė garsūs mūsų šalies treneriai Narsutis Dumbauskas, Jurius Moskvichiovas, Bronius Vyšniauskas, Aleksas Stanislovaitis ir Antanas Skarbalis. Treneriai išsakė savo susirūpinimą Lietuvos sporto ateitimi ir LTOK prezidentui Artūriui Poviliūnui įteikė raštiškus pasiūlymus, kaip esamą sporto sistemą reikėtų tobulinti. Trenerių raštą taip pat pasirašė Lietuvos federacijos prezidentas Vladas Garastas.

• Pasaulio galiūnų čempionas Žydrūnas Savickas laimėjo ISFA “Grand Prix” serijos varžybas Olandijoje bei pasiekė naują rasto kėlimo rekordą. Lietuvos galiūnas iškėlė 205 kg svorio rastą. Ankstesnis jam pačiam priklauses šios rungties pasaulio rekordas buvo 202.5 kg.

• Oslo vykusiose valstybinėse lengvosios atletikos varžybose Rolandas Stanionis laimėjo vyrų 110 m barjerinio bėgimo rungtį (14.87 sek.) ir 100 m bėgimo nuotolyje buvo trečias (11.01 sek.).

• Mongolijos sostinėje vykstančiame pasaulio studentų graikų-romėnų imtynių čempionate Valdemaras Venckaitis svorio kategorijoje iki 74 kilogramų lai-

mėjo sidabro medalį. Svajūnas Adomaitis (iki 60 kg) ir Europos pirmenybių prizininkas Laimutis Adomaitis (iki 84 kg) iškovojo bronzos medalius.

• Italijoje pasibaigusiame “Laser Radial” jachtų klasės Europos buriavimo čempionate sidabro medalį iškovojo Gintarė Volungevičiūtė, o Aušra Milevičiūtė laimėjo jaunimo (iki 19 metų) Senojo žemyno pirmenybes.

• Miunchene (Vokietija) įvykusiame Europos veteranų irklavimo čempionate tris aukso medalius iškovojo Kauno irklavimo mokyklos trenerė Nijolė Savickytė.

• Duesseldorfe (Vokietija) kovoje dėl čempiono diržo svorio kategorijoje iki 70 kg, Kauno “Titano” klubo kovotojas Romualdas Klimavičius tapo Europos “Muai Thai” profesionalų bokso čempionu. **V.P.**

Geras bėgikas

Aleksandras Petronis, 9 m. amžiaus (Lithuanian AC narys), Toronto katalikiškų mokyklų sporto baigmės varžybose 1500 metrų bėgime laimėjo antrą vietą, nuotolį įveikęs per 6:02. Pirmosios vietos rezultatas – 6:01. **Ign.**

ŠALFASS krepšinio žaidynėse, įvykusiose š.m. gegužės 27-28 d.d. Toronte, “Anapilio” sporto klubo molekulės, laimėję aukso medalį, baigmėje įveikė Klyvlando komandą. Stovi treneriai – Romas Otto (kairėje) ir Mindaugas Leknickas (dešinėje). Šviesiomis uniformomis žaidėjai – Andrew Craig, Audrius Azubalis, Ignas Brazdeikis, Erikas Šalkauskas, su sviediniu viduryje – Austė Grigutytė

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Kviečiame susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com

ARTĖJA 12-asis PLJ KONGRESAS!

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI IR PAREMTI KONGRESĄ!

ATIDARYMO ŠVENTĖ

birželio 24, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$65 - asmeniui, \$50 - jaunimui

DRAUGYSTĖS VAKARIENĖ

liepos 1, šeštadienį, Hamiltono Jaunimo centre

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$65 - asmeniui, \$55 - jaunimui

ATSIŠVEIKINIMO VAKARAS

liepos 8, šeštadienį

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos salėje,
3426 rue Parthenais

6 v.v. - kokteiliai 7 v.v. - vakarienė

Bilietai: \$60 asmeniui, \$45 jaunimui

BILJETUS ĮSIGYTI:

el. paštu info@kongresas.org,

pas R. Vanagaite Hamiltone tel. 416-904-1596

pas R. Samonyte Toronte tel. 905-282-0919

pas S. Bulotaitę tel. 514-344-8256

SKAUTŲ VEIKLA

• Ankstyvą pavasario rytą Dainos draugovės skautės išsirušė į Kortright centrą patyrinti gamtą ir įsigyti "Scouts Canada Fish & Wildlife" specialybę. Ištisus metus Kortright centro savanoriai veda užsiėmimus visokių amžių vaikams bei jaunimui. Jų programos sutampa su skautų ideologija "skautas gamtos draugas" ir skatina visus kaupti dėmesį į apylinkės gamtą bei žvėrelius.

Gegužės 13 d. teko ir skautėms dalyvauti šioje įdomioje iškyloje ir prisidėti prie gamtos saugos. Skautės apibūdino ežerų ir gamtos atnaujinimo projektus, kurie vyksta Kortright sodybose, ir buvo galimybė pačioms prisidėti prie praktinių užsiėmimų su žuvimis. Skautės, apsiavę ilgais guminiiais batais, braidžiojo upelyje, stebėdamos įvairias žuvis bei vandeninius gyvūnus. Iškyloje dalyvavo Lia Aiello, Samantha Gorytė, Erika Kišonaitė, Elenytė Olekaitė, Raminta Petrauskaitė, Anikė Rudnitsky, Daniela Šablinskaitė, Veronika Sriubiškytė ir

Audra Stončiūtė. Kartu iškylovo vadovės ir padėjėjos Ramunė Jonušonytė, Rasa Saulėnas ir Violeta Sriubiškienė. Skautės laukia stovyklavimo "Romuvoje" šią vasarą. Tikimės, kad naujos gamtos saugos žinios bus naudingos ir prie "Fox Lake". **Inf.**

JAUNIMO ŽODIS

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

Velykų šventė

EMILIJA BUKONTIENĖ

Senovės lietuviai buvo glaudžiai susiję su gamta, garbino Saulę, Mėnulį, Dangų, Vandenį, gerąsias ir piktąsias dvasias, lemtingus paukščius. Jie stebėjo gamtą: bundančią žemę, medžius ir paukštėlius, pavasarį sveikino pirmąjį saulės spindulį. Nutirpus snigui buvo švenčiama pavasario atėjimo šventė. Ji siejama su Šv. Velykomis – Kristaus prisikėlimo iš mirties šventė. Šią šventę pažymėjo ir Karaliaučiaus krašto lietuviško ugdymo įstaigos.

Raginės (Nemano) 2-ojoje vidurinėje mokykloje lietuvių kalbos mokosi 102 mokiniai. Jūs moko 5 mokytojai, atvykstantys iš Pagėgių. Velykų šventė buvo švenčiama pagal mokytojos Loretos Chasijevos paruoštą scenarijų.

Mokiniai irgi ruošėsi šventei: mokėsi eilėraščių, dainelių, žaidimų, mįslių. Šventės metu jie susipažino su Velykų papročiais bei tradicijomis, magiška margučių galia, jų marginimo būdais. Šventei vadovavo mokytojos Sofija Sokolova ir Vida Martišauskienė. Pradžioje skambėjo posmai apie Velykas:

*Velykos! Velykos! Pavasario šventė.
Ir bundančioji žemė taip miela,
šviesu.*

*Žibutės dabina upelio pakrantę,
Žibutės dabina mūs širdis visų!*

Lentoje plakatas su plačiašakio ąžuolo piešiniu. Jį mokiniai papuošė popieriniais paukšteliais: vyturiu, strazdu, gandra, gegute, pempe. Mokiniai pasakojo apie Verbų sekmadienį, kai šventovėje švenčiamos kadažio šakelės ir jomis plakami žmonės, kad būtų stiprūs ir sveiki.

Į šventę pas vaikus atėjo Velykė, kuri atnešė pilną pintinę margučių. Ji pasakojo apie kiaušinių marginimą vašku ir jų dažymą. Vaikai turėjo įminti mįs-

Vasario 16-oji Malomožaisko (Būdvičių) vid. mokykloje. Mokytoja Ksavera Būtautienė

les apie Velykas, kiaušinių, pavasarį. Paskui Velykė atsuoliavo du kiškučiai, kurie padėjo Velykei dažyti kiaušinius.

Mokiniai ant balto popieriaus lapo margino nupieštus du didelius kiaušinius. Velykė pasakojo padavimą, kodėl žmonės pradėjo dažyti kiaušinius. Vienas karalius ilgai neturėjo vaikų. Kai karaliaus šeima gimė sūnus, višta padėjo margą kiaušinių. Nuo tada ir pradėta dažyti kiaušinius.

Šventėje dalyvavusieji mokiniai rideno margučius, dainavo daineles apie pavasarį, paukščius ir Velykas, grojo dūdelėmis ir kanklėmis. Mokytojas Feliksas Alimas mokė vaikus dainelių, o dūduoti dūdelėmis ir skambinti kanklėmis – mokytoja Reviakina.

Šventė praėjo nuotaikingai ir visiems patiko. Velykė išėjo pas kitus vaikučius.

Karaliaučiaus krašto mokyklose

Lietuvių kalbos mokytojai, dirbantys Karaliaučiaus krašte, ne tik moko lietuviškų šeimų vaikus lietuvių kalbos, t.y. kalbėti, skaityti, rašyti lietuviškai, bet ir

supažindina su Lietuvos istorija, svarbiausiais įvykiais, valstybinėmis, tautinėmis, religinėmis lietuvių tautos šventėmis, papročiais ir tradicijomis. Vežame jiems lietuviškų knygų, laikraščių, žurnalų, kalendorių.

Gana įvairių lietuviškų kalendorių praeitais metais ir šiemet parūpino Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis. Pats negalėdamas įvažiuoti į Karaliaučiaus kraštą, rūpinasi, kad lietuviški kalendoriai pasiektų atokiausiuose kampeliuose gyvenančius lietuvius. Už tai nuoširdus ačiū jam ir jo geriesiems rėmėjams.

Mes pasiunčiame iš Lietuvos laiškus, palaikome ryšius su Lietuvoje gyvenančiais artimaisiais, padedame gauti reikalingus dokumentus. Dirbame ne tik su mokiniais, bet ir su jų tėvais, lietuvių bendruomenės nariais, stengiamės juos suburti, kviečiame į lietuviškas šventes. Įvedus vizų režimą ir draudimą, ne visi Karaliaučiaus lietuviai gali aplankyti Lietuvoje gyvenančius gimnaisčius. Taigi fakultatyvas – tai ryšys su Lietuva, tarsi langas į ją.

Šv. Velykos Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje. Mokytoja E. Bukontienė

Kovo 11-oji Kraupiško (Uljanovo) vidurinėje mokykloje. Mokytoja E. Bukontienė

AŲA
ONAI ZIMNICKIENEI
mirus,

skaudžios netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai už-
jaučiame ANTANĄ ZIMNICKĄ ir jo šeimą –
Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris

AŲA
EDVARDUI AUŠTRUI
iškeliavus amžinybėn Bostone,

nuoširdžiai reiškiame užuojautą jo žmonai bei visai
šeimai, seseriai IRENAI ir ALGIUI ŽEMAIČIAMS
bei visiems giminėms ir artimiesiems –
M. Juozaitienė I.A. Kusinskiai

MIRTIES PRANEŠIMAS
AŲA
JURGIS ALGIRDAS
NAVIKEVIČIUS-HYLANDS,

gimęs 1924 m. sausio 12 d., mirė š.m. birželio 10 d.
Northumberland Hills ligoninėje, Cobourg, ON. Jo
motina buvo Marija Aukštaitė-Navikevičienė, lietu-
vė poetė. Taip pat anksčiau mirė jo brolis Pranas-Frank
Hylands. Liko liūdinti žmona Barbara. Kviečiama jo
atminimui aukoti “Canadian Cancer Society”.

P A D Ė K A
AŲA
VIKTORAS-VYTAS JAKONIS
mirė 2005 m. gruodžio 17 d.

Nuoširdi padėka Aušros Vartų parapijos klebonui
kun. Vytautui Gedvainiui už atnašautas šv. Mišias, pa-
guodos žodžius ir palydėjimą į kapines. Dėkoju Auš-
ros Vartų parapijos chorui ir sol. Antanui Kebliui už
giesmes.
Nuoširdi padėka artimiesiems draugams ir pažįs-
tamiems už atsilankymą ir maldas šventovėje, velio-
nies palydėjimą į amžinojo poilsio vietą, jo atminimui
užprašytas šv. Mišias, aukas Aušros Vartų parapijai,
Vaiko tėviškės namams.

Aš liksiu visuomet Jums dėkinga, Jūsų nuoširdus
ir paguoda šią skaudžią valandą pasiliks neuž-
mirštamai –
Žmona Natalija

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

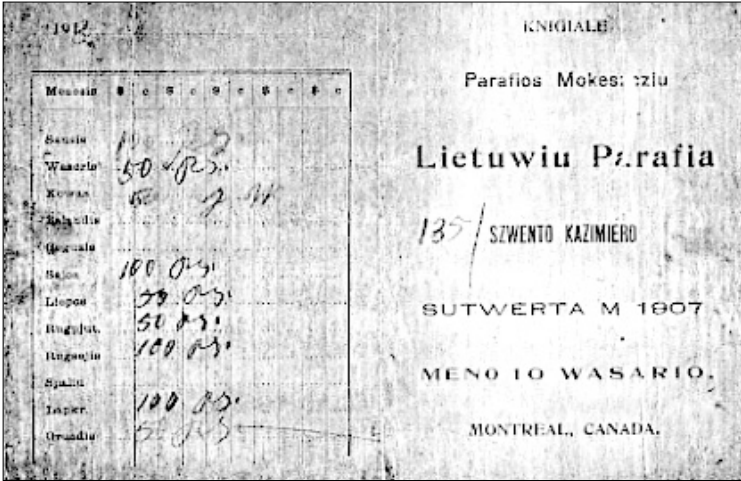

Seniausia lietuvių parapija Kanadoje
Šimtametė Šv. Kazimiero parapija Montrealyje yra pirmoji lietuvių
parapija Kanadoje

P. ADAMONIS

1907 metais, pradedant va-
sario mėnesiu, lietuviai rinkosi
bendroms pamaldoms kartu su
lenkais į prancūzų St-Vincent-
de Paul šventovės salę-rūsį,
2310 Ste-Catherine St.E. Į
bendras pamaldas susirinkdavo
500-600 žmonių. Klebonas kun.
Bronislovas Šlamas surašė ir
Montrealio arkivyskupijai įtei-
kė 279 lietuvių sąrašą su adre-
sais. (Skaičius 279 bus šeimos ir
vienetai). Klebonas ieškojo iš-
nuomoti pamaldoms šventovę,
nes rūsyje trūko iškilmingumo,
bet nesurado, nes apylinkės
prancūzų šventovės buvo labai
užimtos. Yra sakoma, kad dėl
bendrų pamaldų kartu su len-
kais atsirado nesutarimų: lenkų
buvo daugiau ir nebuvo išveng-
ta jų vyravimo, o klebonas kun.
B. Šlamas rodęs daugiau simpa-
tijų lenkams negu lietuviams.
Ypač lietuviams nepatikdavo,
kad juos vadindavo “paliokais”
(polonais). Atsirado nesutari-
mų tarp klebono ir parapijiečių
dėl lėšų kontrolės. Sunku buvo
kun. B. Šlamui organizuoti pa-
rapiją.

Verta pažvelgti į tuometinę
prieš 100 metų lietuviškos imig-
racijos padėtį Montrealyje, iš-
kūrimo galimybes, tautiškumo
ir tikėjimo išlaikymą. Tai buvo
būdinga ir visiems pirmiesiems
lietuviams imigrantams Kana-
doje. Negalima pasakyti, kiek
lietuvių buvo prieš 100 metų
Kanadoje ar Montrealyje, nes
Kanados imigracijos departa-
mentas pradėjo atskirai regist-
ruoti lietuvius tik nuo 1916 me-
tų. Anksčiau lietuviai buvo už-
rašomi rusais, lenkais, vengrais.
Kanados statistikos departa-
mentas pradėjo žymėti lietuvius
tik nuo 1921 metų. Pagal Mont-
realio statistiką 1891 metais yra
užrašyta 180 lenkų, 726 rusai ir
167 kitų tautybių. Blietika tik
klebono kun. B. Šlamo lietuvių
sąrašas – 279, randamas Mont-
realio arkivyskupijos archyve ir
klebono kun. B. Šlamo laiškas,
rašytas kažkuriai vienuolijai no-
rint išnuomoti jų šventovę ir
nurodant, kad pamaldoms susi-
renka 500-600 žmonių. Laiškas
– taip pat arkivyskupijos archy-
ve. Ne visi jungėsi į Šv.Ka-
zimiero misiją, nes tuo metu
buvo gana gyvos socialistinės ir
laisvamanių idėjos, atklystan-

Šv. Kazimiero parapijos mokesčių knygelė, naudota Juozo
Arlausko 1911. 1912 ir 1913 metais

čios iš Amerikos lietuvių, ar mi-
sijoje pasitaikančio siauro para-
pijos vaidmens supratimo mo-
kesčių srityje: nesusimokėjęs
metinio mokesčio nelaikomas
parapijiečiu.

Montrealio lietuviai tuo
metu daugiausia apsigyvendavo
arčiau darbo vietovių – fabrikų,
kad pėsčiomis galėtų nueiti į
darbą ir sutaupyti pinigų. Jie
būriavosi pagal kilimo vietą: žė-
maičiai – Pointe-St-Charles ra-
jone, miesto pietinėje daly, su-
valkiečiai – rytinėje dalyje,
Fullum, Frontenac, Ontario
gatvių rajone, o Vilniaus krašto
lietuviai – centre, pagal St-Ur-
bain gatvę. Tais laikais šios vie-
tos buvo vadinamos “lietuvy-
nais”. Montrealio mieste nuo
pat ankstyviausios imigracijos
pradžios iki 1951 metų buvo
pats didžiausias lietuvių tel-
kinys.

Naujų imigrantų vargai bu-
vo: nemokėjimas anglų ar pran-
cūzų kalbos, neturėjimas darbo
specialybės; todėl lietuvių dau-
guma dirbo pačius sunkiausius
ir nešvariausius, mažiau atlygi-
namus darbus. Apie pirmuosius
lietuvius imigrantus Pranas Du-
bauskas 1955 m. balandžio 7 d.
Tėviškės žiburiuose rašė:

“Nuo 1907 metų labai su-
mažėjo darbai fabrikuose, o
imigrantų važinėjimas nesiliovė.
Atvažiuodavo žmonių iš įvairių
kraštų, paskui sklisdavo po visą
Kanađą darbo ieškodami, vieni
ėjo prie miškų kirtimo, kiti prie
geležinkelių tiesimo, kur tik ra-
do kokį nors darbą. Miestuose
rasti darbą buvo daug sunkiau.
Laimingas buvo tas, kuris galė-

jo kur nors dirbti po 2-3 dienas
per savaitę. Po 1913 metų pra-
dėjo vėl atsirasti daugiau darbų,
ir gyvenimas pagerėjo. Mont-
realyje vyrai daugiausia dirbo
geležies fabrikuose, prie gele-
žinkelio, alaus bravoruose, siu-
vėjai siuvyklose. Kurie dirbo
prie pastovių darbų per savaitę
dirbo 6 dienas ir po 10-12 valan-
dų kasdien. Valandinis uždarbis
buvo nuo 12.5 cento iki 20 cen-
tų. Moterims gauti darbą buvo
sunkiau, bet ir joms pasitaiky-
davo laimė įeiti į alaus bravo-
rus, tabako fabrikus ir siuvyk-
las. Jų valandinis uždarbis buvo
10-15 centų. Maistas savaitei
kainuodavo apie 3-5 dolerius
vienam žmogui. Už butą per
mėnesį teko mokėti po 9-15 do-
lerių”.

Kai 1910 metais buvo nu-
statytas Šv. Kazimiero para-
pijos mokestis po 50 centų per sa-
vaitę, tai yra 6 doleriai metams,
tai reiškė, kad Šv. Kazimiero
parapijietis parapijos išlaiky-
mui, šalia sekmadieninės rink-
liavos, skyrė savo 40-ties valan-
dų uždarbį. Pagal dabartinius
laikus tai būtų visos savaitės už-
darbis. Tai rodo su koku pasi-
šventimu ir pasiryžimu pirmieji
Šv. Kazimiero parapijiečiai,
daugiausia paprasti darbinin-
kai, tik ką atvykę iš Lietuvos
nuo arklų ir kitų žemės darbų,
ar tarnaitės, dirbusios pas stam-
besnius ūkininkus, kūrė ir sten-
gėsi išlaikyti Šv. Kazimiero pa-
rapiją, ir kad mes, lyginant su
jais, esame tokie menkučiai, tu-
rėdami visai kitas gyvenimo są-
lygas ir padėtį. Tad iš praeities
semkime sau stiprybės.

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2006 m. birželio 6 ir 20 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2006 m. birželio 6 ir 20 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* COUPON \$300*
3off for 1 parcel 3off
* coupon is valid only at “Margutis-Pysanka” head office.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parū-
pinu keliaujantiems į užsienį ir
atvykstantiems į Kanadą. Skam-
binti Mariui Rusinui tel. 416
588-2808 (ext. 26) dienos metu.

SPAUŠTUVĖ
PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo
ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla
“SAMOGITIA”
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905)625-2412

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 30 metų namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 22 metai pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

TORONTO

Kanados baltiečių federacija pirmiesiems, prieš 65 metus pradėtiems, sibiriniams trėmimams paminėti birželio 14 d., 7 val. vakaro Toronto Prisikėlimo šventovėje surengė ekumenines pamaldas, į kurias susirinko gana daug lietuvių, latvių, estų.

Renginyje pradėtas iškilminga procesija, kurioje dalyvavo septynios vėliavos, trylika dvasiškių, kiti iškilmių bei pamaldų pareigūnai. Valandą ir penkiolika minučių trukusių pamaldų iškilmingumą, šalia bendrų giesmių ir maldų, stiprino dainininkai – latvių Šv. Jono šventovės vokalinis ansamblis (vad. Brigita Alka) ir lietuviai solistai Arūnas Radtke ir Danguolė Radtke, visiems vargonais akompanuojant kun. dr. Anitai Gaide. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Simanavičius, OFM, skaitinius skaitė A. Forstmanis, R. Žilinskienė ir Evangeliją A. Kittask. Trėmimų prisiminimams skirtą pamokslą pasakė kun. Vytautas Staškevičius. Tautiniais drabužiais pasipuošusioms baltiečių atstovėms atnešant ir ant altoriaus padedant uždegtas žvakes, mirusiems tremtiniais prisiminti maldas kalbėjo dvasiškiai – estas M. Jaanson, latvis dr. Fr. Kristbergs ir lietuvis A. Žilinskas. Už tikinčiųjų krikščionių Bendriją meldėsi kun. H. Aasa. Pabaigoje gausius pamaldų dalyvius palaimino A. Simanavičius, OFM, T. Tralla ir I. Gaide. Latvijos, Estijos, Lietuvos ir Kanados himnais bei vėliavų išnešimu baigtos kasmet baltiečių jungiančios ekumeninės pamaldos. Po jų parapijos salėje vyko jaukus pabendravimas – vaisės. Dlv.

“Vilniaus” rūmų gyventojai Joninių proga rengia “Pietus su Jonais” penktadienį, birželio 23, 1 v.p.p., III-čio aukšto salėje. Bus karšti pietūs su vynu. Kviečiame visus dalyvauti. Kaina \$15 asmeniui. Bilietus parduoda p. Kuzmickienė tel. 416 769-1351 ir p. Dalė. Inf.

AUKOS

A.a. Julius Paulėno atminimui Vaidotas ir Žibutė Vaičiūnai Tėviškės žiburiams aukojo \$50.

A.a. tėvelių, Sibiro tremtinių, Juliaus (48 m.) ir Barboros (22 m.) Štendelių mirties atminimui duktė Ona Juodikienė Tėviškės žiburiams aukojo \$300.

Meno dienas “Neringos” stovyklavietėje š.m. rugpjūčio 20-27 d.d. rengia ruošos komitetas, kurį sudaro Dana Grajauskaitė, Danguolė Kuolienė, Janė Vencutė-Žirlienė ir Antanina Žmuidzinaitė (el.paštas MenoDienos@aol.com). Kviečiami visi kūrybinės dvasios žmonės, nuo 21 iki pensijinio amžiaus. Stovykloje savo žiniomis pasidalins ir ves praktinius užsiėmimus profesionalai lietuviai dailininkai, teatralai, rašytojai ir muzikai. Programa bus vedama lietuvių kalba. Mokestis už savaitę – \$375 JAV dol., arba \$65 už dienos/paros stovyklavimą užsiregistruojant trumpesniam laikui. Registracijos anketos ir \$50 mokestis primami iki birželio 30 d.

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m..

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PRANEŠA, KAD ABU SKYRIAI

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1
TEL: (416) 207-9239

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6
TEL: (416) 532-1149

BUS UŽDARYTI:

**liepos 1, šeštadienį, ir
liepos 3, pirmadienį**

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU
PARUOŠTOS PARDAVIMUI

BRAŠKĖS ir DARŽOVĖS

ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ ir KEPINIŲ PARDUOTUVĖ,
ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖ

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo
Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. 905 294-3275

Tinklalapis: www.whittamoresfarm.com

EUROPEAN MONUMENT INC.

- ▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
- ▲ Specializuojamės europietišku paminklų stiliuje.
- ▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
- ▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
- ▲ Perkate fabriko kainą.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

RE/MAX
Realty Specialists Inc.®
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

“Best Way to Travel”

KELIONIŲ AGENTĖ

ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY

ORGANIZUOJA

grupę į Lietuvą su prelatu E. Putrimu
nuo RUGPJŪČIO 3 d. iki 20 d.

SKRYDŽIAI Į LIETUVĄ LIEPOS MĖNESĮ –
kaina nuo \$1,059.00.

Taip pat taikome nuolaidą visiems,
perkantiems kelionių draudimą.

416 209-7737 (mobilus)

Tel: 416 249-7710 1-800-715-5767 Fax: 416 249-7749

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation

Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Per 44 metus Jūsų sutelktas 4.60 mln. dol. Fondo
pagrindinis kapitalas davė 2.78 mln. dol. pelno lietuviybės
išlaikymui Kanadoje, pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms
lietuvių studentams

**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

IMMIGRATION

D&G Europe Consulting

421 Gilmour Street, Suite 201

OTTAWA, Ontario, K2P 0R5, CANADA

Fax: (613) 730-7023; Tel: (613) 230-7207;

Toll free: 1-866-311-4692

Our email address: DandGEuropeConsulting@bellnet.ca

Visit our website at: www.mycanadaimmigration.com

In 15 years of operation we have brought to Canada over 1500 families of legal immigrants from 14 different countries.

**Immigration authorities no longer deal with
unregulated consultants!!**

All members of our staff are bilingual Certified Canadian Immigration Consultants, recognized by the Canadian Government and licensed by CSIC.

**Free evaluation for both main selection systems:
Federal and Quebec.**

**Skilled workers and Business immigrants,
Work Permits, Student and Visitor Visas, Refugee Claims**
• Consultations in Toronto and Montreal by appointment •

TORONTONT

Anapilio žinios

• Birželio 25, ateinantį sekmadienį, per abejas Mišias Lietuvos kankinių šventovėje giedos "Dainos" choras.

• Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Šv. Vincento Pauliečio labdarai.

• Parapijos salėje yra padėti prašymo lapai, kuriais kreipiamasi į Kanados valdžią, kad kuo greičiau panaikintų vizų reikavimus atvykstantiems į Kanadą iš Lenkijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Čekijos ir Slovakijos. Prašome tuose lapuose įrašyti savo vardą ir pavardę, adresą, telefono numerį ir pasirašyti.

• Birželio 17, šeštadienį, Kėdainiuose palaidoti iš Kanados pagabenti buvusios ilgametės *Moters* žurnalo redaktorės a.a. Noros Kulpavičienės palaikai.

• Birželio 18, sekmadienį, "Angeliukų" choras giedojų paskutinį kartą prieš vasaros atostogas. Kviečiame rudenį į šio choro gretas įsijungti naujus balsingus vaikučius.

• Anapilio autobusėlis, daugumos važiuojančiųjų pageidavimu, sekmadieniais po Mišių į "Vilniaus" rūmus nuo šventovės išvažiuos 12.30 valandą.

• Praeitą šeštadienį metiniame Delhį lietuvių parapijos susirinkime Šv. Kazimiero šventovės salėje buvo išrinkta nauja parapijos tarybos valdyba: Pranas Pargauskas, Teresė Pargauskienė, Kastytis Lukošius, Jonas Gudinskas ir Petras Lapienis.

• Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris maloniai kviečia visus į kasmetinę gegužinę, kuri įvyks birželio 25, sekmadienį, įprastoje vietoje Erindale parke, Mississaugos mieste. Pradžia – 2 v.p.p.

• Wasaga Beach miesto ir apylinkės lietuviams pranešame, kad liepos 2, sekmadienį, Mišios Gerojo Ganytojo šventovėje jau bus aukojamos vasaros tvarka 10.30 v.r.

• Mišios sekmadienį, birželio 25: 9.30 v.r. už a.a. Augustą Underį; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje birželio 25, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Algirdą Dumčią; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 24, šeštadienį, 3 v.p.p. padėka Dievui.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukėjo A. Kiaupa.

VASAGOJE IŠNUOMOJAMOS dvi kabinos po du kambarius, šiltas ir šaltas vanduo, gali tilpti po 3 ar 4 žmones. Pirmenybė imantiems visą vasarą. Tel. 1-705-429-4120 arba 416-231-4249.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauu būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

Prisikėlimo parapijos žinios

• Su šio sekmadienio 10.45 v.r. Mišiomis prasidės Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Mišių metu pamokslą pasakys kun. Antanas Saulaitis, SJ, giedos "Volungės" moterų grupė ir jaunimas. Kongreso dalyviai sekmadienio vakare "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoj pradės studijų savaitę, kurioje dalyvaus daugiau kaip 80 atstovų iš 18 kraštų.

• Kun. Antanas Saulaitis, SJ, kalbės visiems besidomintiems apie gyvenimą Lietuvoje šį ketvirtadienį, nuo 5.30 v.p.p. iki 7 v.v. parapijos patalpose.

• Šios parapijos vikaras kun. Arūnas Brazauskas, OFM, praeitą sekmadienį aptarnavo Šv. Jurgio lietuvių parapiją Ročesteryje, N.Y.

• Santuokos sakramentą priėmė Michelle Plučaitė su Richard Evans. Santuokai ruošiasi Gabrielė Pabrėžaitė su William Flores.

• Birželio 15 d. palaidotas a.a. Petras Čiurlys, 83 m. Paliko dukrą Vidą Šalnienę su šeima. Amerikoje mirė a.a. Marcelė Freimanienė, Jono Freimano mama. Montrealyje mirusios a.a. Onos Januškevičienės pelenų laidotuvių Mišios bus aukojamos birželio 22 d., 10 v.r. šios parapijos šventovėje.

• Važiuojantiems ekskursijoje į Lietuvą (rugpjūčio 3 - 20 d.d.) informacinis susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, 12.30 v.p.p. parapijos muzikos kambaryje.

• Parapijos biuleteniui gauti elektroniniu paštu reikia tik palikti el.adresą parapijos raštinėje.

• "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoj vasaros stovyklų tvarka: lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams liepos 9 - 22 d.d., lietuviškai kalbantiems liepos 23 - rugpjūčio 5 d.d., šeimų su vaikais rugpjūčio 6 - 12 d.d. Registracijos blankus visom stovyklom galima gauti parapijos raštinėje.

• Mišios sekmadienį, birželio 25: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Antaną Neverauską; 10.45 v.r. už a.a. Bronių Urbonavičių, už a.a. Onutę Dzemionienę, už Butkevičių ir Pabedinskų šeimų mirusius; 12.15 v.d. už a.a. Mariją Leikūnienę.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų, visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

Montrealio orkestras "Pegasus", atidaręs "West Island Blues Festival" Montrealyje birželio 17 d. Iš k. Kęstutis Skučas, Romas Staškevičius, Tadas Valinskas ir Claude Depatie

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Išganytojo parapijos žinios

• Ateinantį sekmadienį pamaldos įprastu laiku, 11.15 v.r.

• Sekmadienį, liepos 2 pamaldų nebus.

• Pamaldos tęsis liepos 9 d., 9.30 v.r. Šiose pamaldose bus dalinama Šv. Komunija. Pradedant šiuo sekmadieniu pamaldos vyks kiekvieną sekmadienį 9.30 v.r.

• Šeštadienį, liepos 17 a.a. Karolio Kirejėvo pelenai buvo palaidoti Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. A. a. Karolis gimė 1928 m. lapkričio 28 d. Lietuvoje, mirė š. m. vasario 3 d. Floridoje. Velionis paliko liūdinčius sūnus Steponą ir Ilyą, dukras Deborah ir Stefaniją, seseris Mėtą Kazakevičienę ir Olgą Karpienę bei 8 vaikučius.

Lietuvių Namų žinios

• Birželio 18 d. Lietuvių Namų svetainėje vyko pietūs Tėvo dienos paminėti. LN Moterų būrelis pasveikino susirinkusius tėvelius su gėlyte ir pavaišino mėgstamą gėrimu. Dalyvavo daugiau kaip 180 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino Moterų būrelio pirmininkė B. Bedarfenė.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – birželio 21 d., 7 v.v. LN seklyčioje, "Labdaros" valdybos – birželio 28 d., 7 v.v. Slaugos namuose.

Slaugos namų žinios

• Birželio 11 d. Toronte įvyko "Toronto Challenge Pledges". Šio maratono metu lietuvių slaugos namams "Labdara" buvo suaukota \$4,270. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už nuoširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: "Labdaros fondas", Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6.

"ESTATE" parduodami "teak" medžio baldai. Valgomasis su medžio ir stiklo bufetu, "teak" ir stiklo kavos stalas (apvalus) ir salonas. Geroje būklėje. Pigia kaina. Skambinti 905 238-5042

GALIMYBĖ PAPILDOMAI UŽSIDIRBTI laisvu nuo darbo metu, dirbant amerikiečių kompanijoje marketingo būdu. Tel. 416 670-8436.

IEŠKOMA DVIEJŲ ASMENŲ dirbti virtuvėje šių metų "Romuvos" stovykloje nuo liepos 29 d. iki rugpjūčio 12 d. (darbas apmokamas). Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808, ext. 26 arba 416 898-5214.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvas PARAMA bus uždarytas šeštadienį, liepos 1 ir pirmadienį, liepos 3.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų šventovėje birželio 18 d. per 11 val. Mišias buvo paminėta Dievo Kūno šventė, Tėvo diena ir sibirinių trėmimų birželio 14-oji. Prieš Mišias choras giedoj *Libera*, o klebonas kun. V. Gedvainis su patarnautojais padėjo vainiką prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklinės lentos, kur buvo uždegotos 3 žvakės Lietuvos, Latvijos ir Estijos tremtiniais prisiminti. Pamokslas buvo skirtas šioms šventėms, o po jo klebonas suteikė palaiminimą Mišiose dalyvavusiems tėvams. Mi-

Šiomet Montrealio Aušros Vartų parapija turėjo du vargonininkus, kurie keitėsi. Stovi muz. Lavrenti Djintcharadze, kuris jau 8 metus dirba su choru. Prie jo sėdi studentė vargonininkė iš "Universite de Montreal" Yoon-Sil Song

Ntr. A. Mickaus

šios užbaigtos Tautos himnu, o vargonininkas W. Tiemersma pagrojo gyviesiems ir mirusiems tėvams skirtą kūrinį. Salėje klebonas kun. V. Gedvainis jautriu poetišku žodžiu priminė prieš 65 metus vykusius trėmimus ir baigdamas pakvietė tylos minutę pagerbti tremtinius. Meninę dalį pradėjo D. Jaugelytė-Zatkovic. Choras drauge ir atskirai padainavo 13 dainų ir dar vieną "bisui". Ž. Jurkutei-Blayney (vaikų choro vadovei), A. Celteriutei-Beniūšienei (Montrealio choro vadovei) buvo įteikta gėlių, o muz. A. Stankevičiui – dovanėlė. Po šio puikaus koncerto vyko taip pat puikios vaišės, kurių metu pavieniai asmenys prisidėjo aukomis. Loterijai buvo surinkta \$240. Pusė jų \$120 – buvo vienintelis laimikis, kuris atiteko J. Blauzdžiūnienei. Ji \$100 – paliko rengėjams. Ši popietė buvo tikrai reta, įspūdinga šventė Montrealio lietuvių gyvenime.

Trečiadienį, birželio 21, 1 v. p.p. Aušros Vartų klebonijoje vėl bus rodomas filmas iš Lietuvos. Birželio 25 d. Aušros Vartų parapijos choro veiklos sezono uždarymas. Liepos 7, penktadienį, 5 v. p. p. parapijos salėje vyks lietuvių draugystės vakaras. Bus šokiai ir vaišės.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso iškilmingi pietūs bus liepos 9 d., 3 v.p.p. Aušros Vartų parapijos salėje. **D.S.**

Šv. Kazimiero parapija

Šv. Kazimiero parapijos kėglių klubo viena iš šešių komandų, veikusių 2005-2006 m. Iš k. (I eil.) Nancy Andrews, Mari-Claire Berlettano; (II eil.) – Anne Engel, Albinas Urbonas, Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Vytautas Gedvainis, parapijos zakristijonas Antanas Mickus

Birželio 15 d. Šv. Kazimiero parapijos "Auksinis ratelis" užbaigęs pavasario sezoną su pietumis ir iškilingai paminėjęs gimtadienius, kuriuos šventė (sėdi iš k.) A. Brilvicas, V. Markauskas, E. Engel, A. Engel, B. Yaunish, J. Zitkus, K. Kriščiokaitienė. Stovi iš k. L. Asipavičienė, J. Kisielaitienė, D. Mozūraitienė

Ntr. Lindos Visockytės-Poole

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349